

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 23 NOVEMBER 1927

No. 621

INHOUD.

Blz.

KOERSVERANDERING IN ONZE HANDELSPOLITIEK door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	1028
Invoering der Ziektevet I door <i>Dr. F. E. Posthuma</i> ..	1031
De Nederlandsche gulden, een verkcerde maatregel met Naschrift door <i>Dr. C. Hoitsema</i>	1032
De Rijksmiddelen	1034
BUITENLANDSOHE MEDEWERKING:	
Het memorandum van Parker Gilbert door <i>Dr. Carl Krämer</i>	1035
Duitschland en de herstelbetalingen door <i>F. W. Forge</i>	1036
BOEKAANKONDIGING:	
John Murray: <i>America's Secret; the causes of her economic success, bespr. door Jonkvrouwe H. M. van Hardenbroek</i>	1037
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	1039
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	1039—1046
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES.**

*Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco;
Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron
Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbicus; Jan Schilthuis; Mr.
Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.*

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*
Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*

Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*
Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.*

22 NOVEMBER 1927.

Het aanbod van geld werd deze week nog weer klein-
ner. Vooral voor wissels was er weinig geld beschik-
baar, zoodat de rente weder hooger werd. Kon men de
vorige week zoo nu en dan enkele posten voor 4% pCt.
plaatsen, deze week was daarvan geen sprake en aan
het einde der week moest meestal zelfs 4⁹/₁₆ pCt. wor-
den toegestaan. In de rente voor prolongatie en voor
callgeld kwam geen verandering. De prolongatierente
schommelde weder tusschen 4½ en 5 pCt.; terwijl call-
geld voor 4¼ tot 4¾ pCt. werd verhandeld.

* * *

De Minister van Financiën stelt de inschrijving
open op schatkistpapier op Woensdag 23 November
a.s. Aangeboden worden weder drie- en zes-maands
promessen, en 5 pCt. biljetten tot een totaal bedrag
van f 25 miljoen.

De binnenlandsche uitzettingen van De Nederland-
sche Bank zijn gedurende de afgelopen week eenigs-
zins verder teruggegaan. De post binnenlandsche wis-
sels daalde met f 6,1 miljoen. De beleeningen geven
een vermindering van f 1,1 miljoen te zien.

De goudvoorraad der Bank vertoont een stijging
van f 4 miljoen. Het zilver vermeerderde met
f 300.000. De post papier op het buitenland klom
met f 13,5 miljoen, terwijl de diverse rekeningen
onder het actief een daling van f 3,6 miljoen te zien
geven. Blijkbaar heeft de Bank dus ook in de afgelo-
pen week weer vrij belangrijke bedragen aan buiten-
landsche valuta aangekocht.

De biljettencirculatie verminderde met f 13,8 mil-
lioën. Het tegoed van het Rijk geeft een stijging van
f 13,6 miljoen te zien. De saldi van anderen blijken
met f 7,2 miljoen te zijn toegenomen. Het beschik-
baar metaalsaldo klom met f 3 miljoen. Het dekkings-
percentage bedraagt ruim 47.

* * *

De wisselmarkt was zeer stil. De stemming was vrij
flauw. Dollars liepen terug van 2,47½ tot 2,47¼;
Ponden daalden van 12,07½ tot 12,06½ en Marken
van 59,11½ tot 59,06. Aan het einde der week kwam
er eenige verbetering voor Ponden en Marken, maar
Dollars bleven aangeboden en gisteren werd voor
2,47⁷/₁₆ afgedaan. De overige wissels schommelden
meestal evenredig aan den Pondkoers, alleen Oslo was
vast. De koers kon van 65,47½ opkomen tot 65,90.
Daarna trad echter weder een kleine reactie in. Slot
65,77½.

LONDEN, 21 NOVEMBER 1927.

Er was goede vraag naar geld in de eerste helft van
verleden week, zoodat prijzen tot 5 pCt. voor „day
to day money” werden betaald om de Bank van Enge-
land te vermijden. De op 15 November vervallende
dividenden maakten geld in de tweede helft van de
week ruimer, wat zich ook afspiegelde in het deposito-
cijfer bij de Bank, dat intusschen toch nog beneden de
100 miljoen pond bleef, de limiet voor werkelijke
comfort in de geldmarkt.

Er bleek verder goede vraag te bestaan voor geld
tot ver in de tweede helft van December en tot begin
Januari.

Disconto bleef op het niveau van 4⁵/₁₆—¾, waarop
het zich nu reeds geruimen tijd beweegt en waarop de
Bank het voorloopig althans schijnt te willen houden.
De omzet in wissels was, hoewel klein, toch iets rui-
mer dan in de laatste weken.

Deviezen zijn kalm; Dollars aangeboden of, juist-
er, Ponden gezocht in New York, zoodat de prijs verder
tot 4,87½ opliep.

KOERSVERANDERING IN ONZE HANDELSPOLITIEK.

Er is reeds meermalen op gewezen, dat men in ons land niet meer kan spreken van eene tegenstelling tusschen vrijhandelaren en protectionisten. Er zijn eigenlijk geen protectionisten. Er zijn eenzijdig vrijhandelaren, die met erkenning van alle bezwaren van den huidige toestand in de internationale handelspolitiek van meening zijn, dat dubbele tarieven en „safeguarding” *per se* groote nadeelen met zich brengen, waartegen de mogelijke voordeelen voor enkelen in den lande niet opwegen en waardoor ons land zich zou zien gedrongen in de richting van eene steeds verdergaande ongewenschte protectiepolitiek. En er zijn anderzijds degenen, die zich uitsloven niet voor rasechte protectionisten door te gaan en die men als de „geen protectionist, maar...” richting kan aanduiden.

Deze typeering der bestaande tegenstellingen toont wel, hoeveel moeite het toch kost om het theoretisch en praktisch wel gefundeerd beginsel eener vrije handelspolitiek aan te tasten. Zij, die de vrijhandelspolitiek in de praktijk bestrijden, doen alle moeite onder het nieuwe motto van actieve handelspolitiek, dat de leuze der bescherming heeft vervangen, het verwijt te ontgaan, dat zij in de oude dwalingen van het protectionisme zijn vervallen. Zij leggen zich daarmee intusschen den zwaren last op om afdoende te bewijzen, dat eene afwijking van in het algemeen als juist erkende handelspolitieke beginselen meer voordan nadeel brengt.

Men weet, dat met dezen bewijslast maar al te vaak een loopje is genomen. Hetgeen begrijpelijk is, want het gevraagde bewijs is praktisch vrijwel nimmer te leveren, omdat de stellingen van hen, die de handelspolitiek willen veranderen, nu eenmaal gewoonlijk niet houdbaar zijn.

Tot voor kort mocht men intusschen aannemen, dat onze Regeering zich er wel van bewust was, dat onthouding van Overheidsingrijpen in den loop van den internationalen handel geboden was, zolang niet afdoende was bewezen, dat met actieve handelspolitiek grootere voor- dan nadeelen te bereiken zouden zijn. Ernstige twijfel moet echter rijzen over de vraag, of onze Regeering nog van denzelfden geest is doordrongen, wanneer men kennis neemt van het op 9 November jl. (onder No. 204 van de Kamerstukken 1927/8) ingediende wetsontwerp tot tijdelijke verhooging van het invoerrecht op huishoudelijk aardewerk, porselein en glaswerk en op enkele soorten tegels.

Gelijk men weet, gaat het hier om eene extra bescherming¹⁾ van inzonderheid de Maastrichtsche keramische industrie. Aan de Tariefwet 1924 zal een nieuw artikel 43bis worden toegevoegd, krachtens hetwelk het bestaande waarderecht van 8 pCt. zal worden verhoogd tot 15 pCt. met een minimum van f 3,— per 100 KG. netto. Onder deze bepaling vallen een geheele reeks van huishoudelijke artikelen, die uit aardewerk, porselein en glas zijn vervaardigd en die allen het karakter dragen van goederen, die voor dadelijk gebruik in de huishouding bestemd zijn en die dus niet in de industrie als hulpmiddel moeten dienen, en voorts tegels, die slechts aan één kant geglaazuurd zijn en die niet dikker dan 2 cM. en niet grooter van grond- en bovenvlak zijn dan 400 cM². Deze extra bescherming zal van beperkten tijdsduur zijn en afloopen op 1 Januari 1931.

Zooals wij hierboven reeds te kennen gaven, heeft zich in de houding van de Regeering te dezer zake eene wijziging voorgedaan. De positie van de Maastrichtsche keramische industrie kwam reeds eenige malen in onze Staten-Generaal ter sprake en het loont de moeite om eens enkele uittalingen van de Regeering naast elkander te leggen.

In zijne op 1 April jl. in de Eerste Kamer gehou-

¹⁾ Extra bescherming: immers, ook in het bestaande tarief van 8 pCt. ligt reeds eene belangrijke bescherming opgesloten.

den redevoering merkte Z.E. Minister de Geer, sprekende over tijdelijke bescherming, o.m. het volgende op:

„Gelijk ik zeide, bestaat tegen tijdelijke maatregelen van dien aard onder bepaalde omstandigheden geen aprioristisch bezwaar; maar vóór men daartoe komt, zal men toch altijd wel de precieze oorzaken van den noodtoestand moeten kennen, en met name moeten weten, of alleen valutaconcurrentie of dumping, waarmede zoo gemakkelijk wordt geschermd, de hoofdoorzaak is dan wel of daar nog iets anders bijkomt, waarbij ik dan speciaal denk aan technische achterlijkheid der industrie.

„Wat de ceramische industrie betreft, waarover de heer Diepenhorst ook het woord heeft gevoerd, wordt thans te dien aanzien een onderzoek ingesteld, maar ik mag wel nu reeds opmerken, dat ik juist dezer dagen een vrij uitvoerig ambtelijk rapport ontving, waarin gewezen wordt op de merkwaardige tegenstellingen, die bestaan tusschen de outillage van sommige fabrieken en die van andere soortgelijke fabrieken, die niet noodlijdend zijn.

„Het slot van de beschouwingen in dit belangrijke stuk luidt:

„Mocht uit de agitatie, die thans gevoerd wordt, een streven voortvloeien om in de boven door mij geschetste tekortkomingen te voorzien en de Regeering daartoe den stoot geven, dan zal zij het beste werk hebben gedaan, dat voor onze glas- en aardewerkindustrie naar mijn meening gedaan kan worden.”

„Dat is de resumptie van zeer zakelijke uiteenzettingen, die twijfel doen rijzen of juist de omstandigheden, waarop de heer Diepenhorst het oog heeft, de hoofdoorzaak zijn van een minder goeden gang van zaken.

„Intusschen wordt het onderzoek voortgezet.

„M. d. V. Ik wensch hier nog aan toe te voegen, dat ik de vervanging van het waarderecht door een gewichtsrecht voor de mindere soorten glas- en aardewerk, waarop in een adres en ook door één der geachte afgevaardigden is aangedrongen, niet a priori verwerpelijk acht, zoo de uitslag van het onderzoek een voorziening noodig maakt. Enz.” (Handelingen Eerste Kamer, 1926/7, Vel 139, blz. 534, 2e kolom).

De Premier drukt zich hier voorzichtig uit, Z.E. staat niet geheel afwijzend tegenover eene tijdelijke bescherming in bepaalde gevallen en is, zooals elders bleek, ook gunstig gestemd ten aanzien van het Schoenenwetje. Wij zullen thans niet in eene bespreking van dezen kant van de zaak treden, doch willen inzonderheid de aandacht vestigen op de eerste alinea van het hierboven afgedrukte citaat. Duidelijk blijkt daar, dat de Minister slechts dan van tijdelijke protectie wil weten, indien men tot volkomen klaarheid is gekomen omtrent de oorzaken, die tot een minder bevredigenden toestand in bepaalde bedrijfstakken hebben geleid. Van de resultaten van zulk een onderzoek zal het uiteraard moeten afhangen, of protectie wel het meest geëigende geneesmiddel kan worden geacht.

Intusschen werd de Regeering over deze zaak niet met rust gelaten. Het Tweede Kamerlid Hermans stelde den Minister eenige vragen omtrent het hierboven vermelde ambtelijk rapport, waarop de Minister op 1 Juni jl. heeft geantwoord (Vel 80, blz. 169 en 170 van het Aanhangsel tot het Verslag van de Handelingen der Tweede Kamer, 1926/7). De Minister citeert eene passage uit het bedoelde rapport, waarin de meening naar voren wordt gebracht, dat niet de keramische industrie in ons land in benarde omstandigheden verkeert, doch dat dit inzonderheid met de Maastrichtsche industrie het geval is. Voorbeelden worden genoemd van keramische ondernemingen, wier resultaten bevredigend zijn („De Porcelaine Fleisch”, A. N. de Industrie en Handelmaatschappij, de fabriek van Hoyng te Gouda). De conclusie van den steller van het rapport is deze, dat er aan de technische en commercieele leiding in de Maastrichtsche industrie heel wat ontbreekt en dat er bij betere toepassing van de resultaten der wetenschap en specialisatie op die artikelen, waarin iets te bereiken valt, op heel wat betere resultaten gewezen zou kunnen worden, dan thans het geval is. Als voorbeeld van een artikel, waarin toekomst zit, wordt o.a. gewezen op het succes, dat met sanitair

aardewerk is bereikt door „De Sphinx” te Maastricht. En ten aanzien van de glasindustrie is de conclusie: „Maastricht zal voor het kristal, welks kwaliteit geroemd wordt, evenals voor het porselein en aardewerk, zich heel wat meer moeten toelagen op toegepaste kunst vóór het, evenals Leerdam, profijt van leergeld kan gaan verwachten.”

De Minister, die dit alles mededeelt, onder de zeer begrijpelijke toevoeging, dat dit rapport de geheele quaestie nog niet had uitgeput, voegt aan de conclusie van het rapport betreffende de noodzakelijkheid van technische en commercieele verbeteringen in de Maas-trichtsche nijverheid nog toe, dat hij te meer aanleiding had gevonden om daaruit in zijne Kamerrrede van 1 April jl. iets aan te halen, wjl een deskundige als Mr. L. Regout in een interview, dat hij einde December 1926 aan een redacteur van het dagblad *De Tijd* had verleend, het volgende had opgemerkt:

„De ouderdom der Maastrichtsche bedrijven brengt vaak mede, dat de productie plaats vindt onder omstandigheden, die achterstaan bij die in gemoderniseerde concurrerende bedrijven. Dat dit in het algemeen een minder gunstigen invloed heeft, wordt algemeen sterk gevoeld” (cursivering van ons).

Het is van belang, dit alles even in de gedachte te houden bij de beoordeeling van het thans aanhangig gemaakte wetsontwerp. In de Memorie van Toelichting toch, die de onderteekening draagt van vier leden der Regeering, t.w. de Ministers van Financiën, Buitenlandsche Zaken, Arbeid, H. en N., en Binnenlandsche Zaken en Landbouw, vindt men omtrent de zoeven aangeoerde vragen in het geheel niets, terwijl uit de motiveering van het wetsontwerp blijkt, dat men over een aantal andere punten met luchtharigheid is heengeloopen.

Gaat men na, welke gronden in de Memorie van Toelichting ten gunste der tijdelijke protectie worden aangevoerd, zoo trekt het in de eerste plaats de aandacht, dat de Regeering den voorgestelden maatregel motiveert tot behoud van de keramische industrie zonder meer. Wel blijkt uit de verdere beschouwingen in de Memorie van Toelichting, dat de toestanden in Maastricht „massgebend” voor de Regeering zijn geweest, doch de voor de hand liggende opmerking, dat de Minister van Financiën nog op 1 Juni jl. in een officieel stuk melding maakte van ondernemingen, die niet slecht gaan, en dat dus minstgenomen aannemelijk moet worden gemaakt, waarom men bij dit wetsontwerp alleen heeft gekeken naar die ondernemingen, die minder floreeren, en niet naar andere ondernemingen op hetzelfde gebied, die het wel kunnen bolwerken, vindt in de toelichting geenerlei beantwoording. Van de productieverhoudingen in de industrie in het algemeen krijgt men op deze wijze al een zeer eenzijdig beeld.

Verder wijst de Memorie van Toelichting op het feit, dat de invoer van keramische producten belangrijk is toegenomen en dat Nederland het terrein vormt, waarop buitenlandsche producenten tot lage prijzen — zelfs „beneden den kostprijs”¹⁾ — hun producten afzetten, en dat wel reeds sinds geruimen tijd. De Regeering meent daarom, dat, al heeft men hier met een verschijnsel te doen, dat „van nature slechts van tijdelijken aard” is (waarom tijdelijk?), langer afwachten den ondergang van de geheele keramische nijverheid zou beteekenen, hetgeen niemand wenschen kan.

Ter ondersteuning van deze meening worden dan medegedeeld de totale invoercijfers in KG. van aardewerk, porselein en glaswerk over de jaren 1920 en 1926. Deze toelichting is om verschillende redenen armoedig. In de eerste plaats gaat het niet aan om slechts een tweetal jaren te geven. Dat verschaft geen

¹⁾ Welke kostprijs hier bedoeld wordt, blijft in het duister. Blijkbaar denkt de Regeering aan dumping. Doch nadere bijzonderheden, die het mogelijk zouden maken van dit belangrijke punt eenig denkbeeld te krijgen, ontbreken al weer geheel.

behoorlijk beeld, zelfs niet, wanneer men het betoog alleen tot den invoer beperkt. In de tweede plaats moeten toch in elk geval naast de invoercijfers ook die van den uitvoer worden geplaatst. En in de derde plaats is het met betrekking tot artikelen als de hier bedoelde vereischt, dat men zoo veel mogelijk specificeert, aangezien het zeer wel mogelijk is, dat het met het eene product slecht en met het andere goed gaat. Aan geen enkel van deze toch wel zeer elementaire vereischten wordt door de Memorie van Toelichting voldaan.

Voor het gemak van den lezer geven wij hieronder de in- en uitvoercijfers van de artikelen, die voor dit wetsontwerp van bijzonder belang zijn, t.w. wit en gekleurd porselein, wit en gekleurd fijn aardewerk, sanitair aardewerk, glaswerk n.a.g. en muur- of wandtegels, verglaasd of met gekristalliseerde glazuren, en wel over de jaren 1920 tot en met 1927. De cijfers van dit laatste jaar betreffen de maanden Januari—October, de andere cijfers zijn jaarcijfers. Een en ander is ontleend aan onze In- en Uitvoerstatistiek, terwijl de nummers van deze publicatie achter den naam der verschillende artikelen zijn vermeld. De post Sanitair Aardewerk is, gelijk men weet, sinds 1926 niet meer in onze Uitvoerstatistiek opgenomen. Op het bedenkelijke daarvan is ook in dit weekblad reeds gewezen. Dat de Regeering deze gelegenheid niet heeft aangegrepen om de leemte thans in de Memorie van Toelichting aan te vullen door althans de globale cijfers van den omvang van dezen uitvoer te vermelden (eene specificatie naar de landen, waarheen dit product gaat, kan wellicht om concurrentie-redenen bezwaar ontmoeten), vloeit voort uit haar standpunt om niet meer dan het uiterste minimum aan cijfers te vermelden en om daarbij den geheelen uitvoer van keramisch werk eenvoudig te negeren, maar het bewijst nog eens te meer, hoe onpervlakkig de toelichting is, welke bij eene zoo ingrijpende verandering in ons stelsel van handelspolitiek wordt verstrekt.

Porselein:

Jaar	Wit porselein (767)		Gekleurd porselein (768)	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
	tonnen	f1000	tonnen	f1000
1920	694	615	207	156
1921	600	450	69	57
1922	686	440	67	36
1923	412	223	70	42
1924	387	227	78	46
1925	374	208	55	25
1926	361	201	37	15
1927	352	210	14	15

Fijn aardewerk (uitvoer tot 1926 zonder sanitair):

Jaar	Wit (769)		Gekleurd (770)	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
	tonnen	f1000	tonnen	f1000
1920	437	271	7.080	3.589
1921	723	306	4.988	2.385
1922	1.378	487	5.133	1.986
1923	1.695	451	8.424	3.212
1924	1.522	413	7.860	2.883
1925	1.367	370	8.530	3.009
1926	1.341	327	8.213	3.299
1927	701	168	8.031	3.249

Jaar	Sanitair (775)		Glaswerk (808)	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
	tonnen	f1000	tonnen	f1000
1920	1.369	943	643	429
1921	1.684	972	1.085	644
1922	1.871	874	1.027	563
1923	1.308	583	145	81
1924	1.301	604	576	303
1925	1.623	706	1.348	652
1926	1.548	665	—	—
1927	1.365	590	—	—

Tegels (778) (in 1920/2 post 736)

Jaar	Invoer		Uitvoer	
	tonnen	f 1000	tonnen	f 1000
1920	6.207	1.868	2.239	888
1921	7.331	1.574	1.643	654
1922	8.143	1.639	2.751	700
1923	7.215	1.405	3.554	872
1924	6.916	1.452	3.720	905
1925	6.375	1.401	4.940	1.154
1926	8.643	1.749	4.982	1.275
1927	8.372	1.598	4.944	1.046

Uit deze cijfers blijkt, dat ook bij die artikelen, waar toeneming van den invoer valt te constateeren (inzonderheid Gekleurd Porselein en Aardewerk, Glaswerk en Tegels), de ingevoerde hoeveelheden reeds sinds verscheiden jaren op dezelfde hoogte zijn aangeland, die men thans als abnormaal beschouwt. Het is juist om deze reden zoo misleidend alleen de jaren 1920 en 1926 naast elkander te stellen en het schijnt in de gegeven omstandigheden niet geoorloofd om deze zaak te beschouwen als een tijdelijk verschijnsel, zooals de Memorie van Toelichting dat doet. Reeds om deze reden is het dubieus, of *tijdelijke* bescherming hier kan baten, en of men, *als* men iets mocht willen doen, niet in andere richting zal moeten zoeken. Wij komen op dit punt nog later terug.

Voorts blijkt het, dat bij sommige artikelen de uitvoer een zeer belangrijke stijging vertoont. Wij wijzen in dit verband op den post Wit Aardewerk en inzonderheid op den post Tegels. Daarmede houdt, zooals gezegd, de Regeering in Hare Memorie van Toelichting in het geheel geen rekening, en de vraag, of in deze gestegen exportmogelijkheid ook compensatie te vinden is voor toegenomen concurrentie op de binnenlandsche markt, wordt, als zoovele netelige quaesties in deze materie, met stilzwijgen voorbijgegaan.

Splitst men de posten Gekleurd Porselein, Wit en Gekleurd Aardewerk en Glaswerk naar de landen van invoer, zoo blijkt, dat de Deutsche invoer vrij stabiel is en laatstelijk zelfs afneemt, dat daarentegen ten aanzien van het Gekleurd Porselein de invoer uit Invoer. Gekleurd Porselein (768).

	Duitschl.		Gr. Britt.		Frankrijk		Tsj.-Slow.		Jap. m. Kor.	
	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000
1920	3.884	5.207	—	—	—	—	103	137	264	467
1921	4.106	4.242	—	—	—	—	309	398	204	313
1922	5.011	4.165	20	44	73	116	555	490	240	246
1923	5.797	3.441	24	40	75	105	456	363	543	513
1924	4.102	2.849	27	38	119	145	728	583	682	505
1925	4.341	3.026	22	34	109	131	940	660	1.154	754
1926	4.368	2.909	—	—	130	126	1.177	787	1.086	708
1927	3.183	2.131	25	40	86	108	1.286	820	806	513

Invoer. Gekleurd Aardewerk (770).

	Duitschl.		Gr. Britt.		Frankrijk		Tsj.-Slow.		België	
	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000
1920	1.700	1.488	270	466	—	—	—	—	—	—
1921	2.682	1.512	266	438	—	—	—	—	—	—
1922	4.620	2.254	374	410	69	69	481	354	—	—
1923	4.386	1.877	337	365	69	56	448	297	172	63
1924	4.079	1.756	386	400	134	92	164	112	175	57
1925	4.917	2.102	453	484	87	73	125	85	173	148
1926	4.494	1.821	411	449	126	82	203	139	—	—
1927	3.370	1.386	433	453	71	53	283	130	—	—

Invoer. Glaswerk m.a.f.

	Duitschland		België		Tsjecho-Slowakije	
	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000	Ton	f 1.000
1920	3.018	3.211	175	238	65	230
1921	3.900	2.224	253	212	234	335
1922	4.156	2.115	196	132	558	701
1923	3.869	1.762	225	135	511	602
1924	4.066	1.966	531	257	1.073	1.053
1925	3.180	1.747	415	222	1.337	1.378
1926	4.212	2.202	570	278	1.459	1.379
1927	3.414	1.747	509	259	1.192	1.055

Tschecho-Slowakije en Japan sterk is gestegen, dat bij het Gekleurd Aardewerk Duitschland en in mindere mate ook Engeland de concurrent is en dat bij het Glaswerk inzonderheid weer Tschecho-Slowakije en op kleiner schaal ook België in de stijgende lijn zijn.

De vraag, die hier beantwoord had moeten worden, is deze: Mogen wij aannemen, dat op den duur de Nederlandsche industrie op deze gebieden de concurrentie zal kunnen volhouden of is specialisatie aangewezen in andere richting, met name ten aanzien van die artikelen, waar zij reeds afdoende heeft doen blijken loonend te kunnen produceren, ook voor den uitvoer? En aan welke technische en commercieele eischen zal dan moeten worden voldaan en welke hervormingen zullen in de thans bestaande bedrijven moeten worden aangebracht om ze technisch op één peil te brengen met het buitenland?

Op al deze vragen blijft de Memorie van Toelichting het antwoord schuldig. Ook over den binnenlandschen afzet van de Nederlandsche keramische industrie vindt men in dit stuk in het geheel niets.

Maakt de proeve van actieve handelspolitiek van de Regeering dus in dit opzicht reeds een armoedigen indruk, niet minder is dat het geval, wanneer als argument voor de tijdelijke bescherming der keramische industrie wordt gewezen op het teruglopend aantal arbeiders in de Maastrichtsche fabrieken. De cijfers, die hieronder volgen, geven inderdaad een niet bepaald rooskleurig beeld, en de Memorie van Toelichting voegt daaraan nog toe, dat de toestand erger is, dan men uit de cijfers zou mogen afleiden. De werktijden waren vóór den oorlog langer en een deel der arbeiders heeft thans niet eens gedurende de geheele week werk. Ook wordt een aantal arbeiders slechts in dienst gehouden om in de toekomst niet alle kans op herstel af te snijden. De huidige situatie zou de hieronder vermelde aantallen arbeiders niet eens vereischen.

Jaar	de Sphinx	Société Céramique	Mosa
1912	2460	1820	616
1913	2480	1834	633
1914	2626	1971	574
1920	2106	1383	± 500
1921	1786	1277	± 500
1922	1720	1184	515
1923	1622	1300	506
1924	1560	1110	475
1925	1550	1106	465
1926	1530	1139	406
1927	1500	950	414

Het blijkt nu echter, dat de Regeering bij de opgave van het aantal arbeiders van De Sphinx en de Société Céramique niet heeft medegemeld het aantal arbeiders, dat te werk gesteld is bij de productie van sanitair aardewerk, en bij de Mosa niet het aantal arbeiders, dat voor de productie van muurtegels wordt gebezigd.

Dit levert opnieuw een staaltje van de zonderlinge wijze, waarop dit wetsontwerp is toegelicht. Of het weglaten van de bedoelde groepen van arbeiders veel of weinig belang heeft, weten wij niet. Maar wanneer wij zien, hoe Minister de Geer op 1 Juni jl. het bewuste ambtelijk rapport citeert, waarin van de goede resultaten van De Sphinx ten aanzien van het sanitair aardewerk wordt melding gemaakt, zoo geeft het toch geen pas om op 9 November d.a.v. van dit onderdeel der productie opzettelijk geen melding meer te maken. Ook dient in dit verband aan de belangrijke stijging van den uitvoer van tegels te worden herinnerd. Wien het ernst is met deze zaken — en dat zal het de Regeering toch zeker wel zijn — dient vóór alles licht te laten schijnen over de materie, ten aanzien waarvan men eene ingrijpende regeling wenschte te treffen. Dat zulks hier niet is gebeurd, zal na het voorgaande wel duidelijk zijn. Maar het is bedroevend dit nu nog te moeten constateeren

na alles, wat er in de laatste jaren over de handelspolitiek is te doen geweest. De Regeering doet hier juist het omgekeerde van datgene, wat de Premier in zijne rede van 1 April jl. zoo terecht als eisch heeft gesteld.

Over de gevolgen van den voorgestelden maatregel en over de vraag, of de door de Regeering gekozen vorm van steun wel de juiste is, als men überhaupt gronden voor steunverlening aanwezig mocht achten, nog het een en ander in een volgend artikel.

G. M. V. S.

INVOERING DER ZIEKTEWET.

I.

Voor de zooveelste maal beleven wij een poging tot invoering van een wettelijke ziekteverzekering, waarvan nog niet valt te zeggen of het ten slotte zal blijken te zijn een episode te meer in de rij van voorbereidende plannen, dan wel of eindelijk hiermede het stadium der voorbereidingen zal worden verlaten voor dat der uitvoering. Met de ziekteverzekering hebben de jaren ons wel geleerd geen „hei” te roepen voor we over de brug zijn en al lijkt mij persoonlijk het bouwsel dezen keer wel stevig genoeg om den overtocht te wagen, ik ben er niet zeker van of het niet toch nog zal instorten onder het gewicht der vele „bezwaarden”; ik zie ons allen nog niet behouden aan den overkant. Toch zou het jammer zijn als het dezen keer wéér niet ging, want het schijnt hoe langer hoe moeilijker te worden, uit den chaos van verschillende meeningen over deze zaak een bruikbaar en de meerderheid bevredigend stelsel op te bouwen. Dertig jaren geleden al werd op een Ziektewet aangedrongen, toen in het voorloopig verslag der Tweede Kamer betreffende het eerste ontwerp-Ongevallenwet de vraag werd gesteld, of het niet noodig was wettelijke voorziening ten aanzien van bedrijfsongevallen te doen voorafgaan door of gepaard te doen gaan met wettelijke voorziening ten aanzien van ziekte en velen betreurden het dat de regeering aan de ongevallenverzekering den voorrang had gegeven. Achteraf beschouwd mogen we ons daarover nu misschien wel verheugen, want anders waren we nu wellicht bevroren geweest in een ambtelijk stelsel van sociale verzekering, terwijl we, als ik den gang van zaken wel doorzie, thans bezig zijn op dit gebied ons langzaam maar zeker vrij te maken van al te intensieve staatsbemoeiing. Ten aanzien van de ongevallenverzekering begon hier de victorie met de Zeengevallenwet 1919 en werd zij voortgezet met de Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922; zij scheen geheel te zullen worden bevochten, toen Minister Aalberse in extremis met zijn ontwerp Ziekten Ongevallenwet 1925 kwam. Sinds dezen Minister echter de tijd heeft ontbroken zijn voorstel te doen aannemen, hebben zijn opvolgers, ofschoon zij over het ontwerp-Aalberse een gunstig luidend advies van den Hoogen Raad van Arbeid aanwezig vonden, zich in de eerste plaats willen bezig houden met een inwerkingstelling der ziekteverzekering. Zoowel Mr. Koolen als Dr. Slotemaker de Bruine hebben bij hun optreden aangekondigd, dat invoering der Ziektewet zou geschieden, nadat deze gewijzigd zou zijn in dien zin, dat meer ruimte wordt gelaten aan hetgeen in de maatschappij is opgekomen. Wat ons derhalve bij leven en welzijn te wachten staat is invoering der Ziektewet 1913. Een wetsontwerp tot het aanbrengen van de door de Regeering wenschelijk en noodzakelijk geoordeelde wijzigingen in die wet is dezer dagen aan de Staten-Generaal aangeboden, bij Koninklijke Boodschap van 9 November. Over de beteekenis dezer wijzigingen wil ik gaarne in een tweede artikel enkele opmerkingen maken, nadat ik hier eerst mijn meening zal hebben uiteengezet, over de regeling van de ziekteverzekering in algemeenen zin.

De lezer zal zich herinneren hoe Mr. Aalberse na zijn optreden als Minister van Arbeid wilde overgaan tot uitvoering der Ziektewet-Talma en hoe hij daar-

toe eenige wijzigingen van beperkten omvang in die wet voorstelde. De besprekingen, welke de Hooge Raad van Arbeid over die wijzigingsvoorstellen voerde, brachten aan het licht, dat men in breeden kring iets anders wenschte, dan een eenvoudige invoering der ietwat aan de gewijzigde omstandigheden aangepaste Ziektewet-1913. Zoowel de werkgevers als de arbeiders hadden beiden hunne bepaalde verlangens inzake de ziekteverzekering en de toenmaals tusschen beide groepen ingeleide onderhandelingen leidden tot overeenstemming aangaande een regeling, welke de vervulling beloofde te brengen zoowel van de door de werkgeversorganisaties gekoesterde wenschen als van die der arbeidersvakverenigingen. De wenschen der arbeiders en die der werkgevers betroffen onderling verschillende zaken, zoodat bevrediging van de eene partij kon plaats vinden zonder in strijd te komen met de belangen der wederpartij. Het bereikte compromis kon dus een samenvatting brengen van datgene, wat onder het overgrootste meerendeel der bij de ziekteverzekering betrokkenen als wenschelijk werd gevoeld en bracht dat ook inderdaad. Over het plan Posthuma-Kupers heb ik in No. 478 van dit tijdschrift reeds geschreven, zoodat ik op de bijzonderheden daarvan niet terugkom; om mij nu alleen op te houden bij de algemeene zijde van het vraagstuk der ziekteverzekering, wil ik erop wijzen, dat het er voor alles op aan komt deze verzekering als zoodanig te brengen buiten den strijd tusschen werkgever en werknemer. Eerst wanneer dat is bereikt, kan de positie der sociale verzekering juist worden bepaald en kan een uitvoering worden verkregen, die aan de behoeften voldoet, hetgeen ten slotte ieders doel moet zijn. Het bereiken van dit doel was geheel de opzet van de besprekingen, die eindigden met de overeenstemming inzake het compromis Posthuma-Kupers en ik meen dat de voorstellen, welke door dit compromis werden omvat, indien zij destijds in de wetgeving waren overgegaan, de oplossing van de talrijke moeilijkheden der sociale verzekering een goed stuk verder zouden hebben gebracht. De sociale verzekering kan alleen het hoogste nut stichten, wanneer zij niet als twistappel wordt geworpen in den kring van degenen die erbij betrokken zijn, maar wanneer werkgever en werknemer bij elkander worden gebracht ter gemeenschappelijke uitvoering. Talma had dat zeer wel begrepen en hij ging van die gedachte uit bij het ontwerpen van zijne sociale wetgeving. Het feit dat met zijn plannen het doel niet is bereikt omdat hij zich overigens heeft vergist, doet aan de juistheid van zijn uitgangspunt niets af. Het plan Posthuma-Kupers steunde op hetzelfde beginsel maar heeft, naar ik meen, in zijn opzet de fouten vermeden, die de Talma-wetten organisatorisch tot een mislukking maakten. Ik ben nog altijd de overtuiging toegedaan, dat het langs den destijds door anderen en mij aangegeven weg mogelijk ware geweest de sociale verzekering te stellen boven de moeilijkheden van klasstrijd en bedrijfspolitiek en haar daarmee te maken tot een zaak, die tot verzoening van tegenstellingen zou kunnen bijdragen. Van de bereikte samenwerking heeft Minister Aalberse geen partij willen trekken, omdat hij de in de proeve geprojecteerde regeling voor de niet bij een der erkende bedrijfsverenigingen aangesloten werkgevers niet wilde aanvaarden. Het ziektegarantiefonds, waarin deze werkgevers hunne bijdragen voor de verzekering hunner arbeiders zouden storten en dat door de gezamenlijke bedrijfsverenigingen zou worden beheerd, noemde de heer Aalberse een staatsrechtelijk monster, omdat het de beoefde werkgevers langs een omweg zou dwingen tot een contact met organisaties, waartoe zij vrijwillig niet hadden willen toetreden. Het groote gewicht, dat aan dit bezwaar is gehecht, heeft dunkt mij de werkelijke beteekenis van het garantiefonds miskend. Deze beteekenis lag hierin, dat uitgeschakeld werd de moeilijkheid van het instellen van aanvullende

overheidsorganen voor de verzekering van de niet bij een bedrijfsvereniging aangesloten werkgevers, welke aanvullende organen met een te verwachten kleine portefeuille zeer weinig economische instellingen zouden zijn geworden. Ik zie niet in dat men dit beter had kunnen regelen dan door een tezamenbrengen dier werkgevers, zooals bij het garantiefonds geschiedde, en door voor de administratie, dus voor de zuiver technische uitvoering der verzekering, gebruik te maken van de bedrijfsverenigingen. De organisatorische zelfstandigheid der bedoelde werkgevers zou daarmee geen geweld zijn aangedaan.

Intusschen is aan de regeering de vrijheid van keuze ten aanzien van de door haar aan het parlement in te dienen voorstellen; wij hebben dus die voorstellen en geen andere te toetsen aan wat inzake de ziekteverzekering als algemeene belangen moeten worden beschouwd en ons af te vragen of het ahangige ontwerp aannemelijk is. Ik bespreek die vraag in een volgend artikel.

POSTHUMA.

DE NEDERLANDSCHE GULDEN, EEN VERKEERDE MAATREGEL.

Men schrijft ons naar aanleiding van het artikel van den heer C. Hoitsema: „Onze Gulden, een verkeerde maatregel”, opgenomen in E.-S. B. van 16 Nov. jl.:

Sinds Nederland in 1925 terugkeerde tot den gouden standaard, is De Nederlandsche Bank, krachtens de verklaring die zij in 1903 aan de Regeering had gegeven en die zij in 1925 vernieuwd heeft, wederom verplicht op aanvraag goud voor export af te geven, zoodra de wisselkoersen tot dien export aanleiding geven.

Hoe lager de vrachten zijn, hoe eerder de export van goud bij stijging van den wisselkoers boven de muntpariteit winst begint te laten en hoe eerder dus de circulatiebank zich eene onttrekking van goud moet laten welgevallen krachtens hare bovengenoemde verklaring.

Ten einde haren goudvoorraad zoo stabiel mogelijk te houden, tracht de circulatiebank steeds zoolang haar zulks mogelijk is, door hare buitenlandsche wisselportefeuille beschikbaar te stellen, eene stijging van den wisselkoers tot het goudexportpunt tegen te houden, en als richtsnoer voor de berekening van dat goudexportpunt heeft tot dusverre steeds gegolden o.a. de vracht, die de schep- of luchtvaart en de spoorwegen volgens hunne gepubliceerde tarieven voor het vervoer van goud bij groote partijen eischen. Begin 1927 deed zich echter het geval voor, dat bij De Nederlandsche Bank reeds goud voor export naar Amerika betrokken werd, hoewel de wisselkoers het op de gewone wijze berekende goudexportpunt nog niet bereikt had; het bleek dat deze onttrekking plaats had op grond van het tarief voor postpakketten. In den goudhandel bij de circulatiebanken geldt de regel, dat baren, van een lager gewicht dan pl.m. 13 KG., niet aangekocht worden, zoodat deze gewone baren niet per postpakket uit Holland, waar slechts een maximum gewicht van 5 KG. toegelaten wordt, verzonden kunnen worden. Voor Amerika geldt het bovenstaande echter niet: daar te lande stelt men geen eischen aan het gewicht, al het goud wordt bij invoer toch zonder uitzondering versmolten tot nieuwe baren van de U. S. Mint. Daarom kan men naar Amerika ook zeer goed kleinere baren dan van 13 KG. zenden. De baren van De Nederlandsche Bank werden dus vóór de verzending eenvoudig in drie stukken gehakt en zoo geschikt gemaakt om naar Amerika per postpakket vervoerd te worden. Deze goudexport had dus onmiskenbaar iets kunstmatigs.

Het is niet de taak van den postpakketdienst zich te belasten met de verzending van groote partijen goederen, gesplitst in talloze pakjes aan hetzelfde adres; op grond daarvan was de verzending van dui-

zenden kilogrammen goud in het bovengenoemde geval feitelijk als een misbruik te beschouwen.

Met het oog op deze en dergelijke gevallen zal daarom in het Internationale Pakketpostbesluit de wijziging gemaakt zijn, die den heer Hoitsema aanleiding gaf tot zijn artikel en welke wijziging het vervoer van grotere partijen goud per postpakket in de toekomst onmogelijk moest maken.

Het zal echter niet de bedoeling geweest zijn door de wijziging ook kleinere goudverzendingen, die tot dusverre regelmatig per postpakket geschieden, voortaan onmogelijk te maken. Speciaal naar Nederlandsch-Indië plachten zulke zendingen wel voor te komen: het waren bijvoorbeeld zendingen van sovereigns bestemd voor Mekkagangers en sovereigns en ducaten door de Inlandsche bevolking als sieraad te gebruiken, alsmede baartjes goud voor de inlandsche industrie. Het gewijzigde Nederlandsche Postpakkettenbesluit laat dan ook uitdrukkelijk goud in den vorm van tot sieraden verwerkte munten, ook boven eene waarde van f 100, ter verzending toe. In aansluiting daaraan zou misschien zonder bezwaar de bepaling toegevoegd kunnen worden, dat ook baartjes, mits voor de industrie, sovereigns, mits voor Mekkagangers, en sovereigns en ducaten, mits voor de inlandsche bevolking, boven eene waarde van f 100 per postpakket verzonden mogen worden.¹⁾

Zooals hierboven is uiteengezet, is van de verbodsbepaling een gevolg, dat verhinderd wordt, dat het goudexportpunt naar beneden wordt gebracht, doordat voor verzending van goud als internationaal betalingsmiddel van den Postpakketdienst gebruik zou kunnen worden gemaakt. Voor de goede zijde van deze consequentie mag men de oogen niet sluiten. De gouden standaard is tot dusverre nog slechts in enkele landen volledig hersteld, in andere slechts onder beperkende bepalingen, in weer andere landen is het herstel eerst in voorbereiding. In de Vereenigde Staten van Amerika is een veel te groote voorraad goud opgehoopt, terwijl in de andere landen slechts spaarzame hoeveelheden aanwezig zijn.

Bij de overheerschende crediteurpositie van Amerika zal eene afvloeiing van goud naar de andere landen in het algemeen niet zoo gemakkelijk voorkomen; deze landen moeten dus met de voorraden, die zij eenmaal hebben, zuinig omgaan, temeer, waar zooveel andere landen, die hun goudbasis nog hebben op te bouwen, op de nieuwe partijen goud, welke van de mijnen op de goudmarkt worden aangevoerd, beslag zullen blijven leggen.

In deze omstandigheden is het dus niet gewenscht de goudpunten dichter bij elkaar te brengen, waardoor het gevaar ontstaat, dat de goudvoorraden meer aan verplaatsing onderling zullen worden blootgesteld. In de periode van herstel, die de wereld voorloopig nog heeft door te maken, is meer nog dan anders rust in rentetarieven en in de credietgeving van groot belang en daarom is het zaak niet meer mutatiën in de goudvoorraden der verschillende circulatiebanken in de hand te werken, boven de strikt noodzakelijke, omdat elke wijziging in den goudvoorraad haar invloed op de positie van de circulatiebank en daardoor op het geheele geld en credietwezen van het land doet gelden. De toestanden in het geld en credietwezen in de verschillende landen, zelfs in die welke reeds geheel of gedeeltelijk tot den gouden standaard zijn terug-

¹⁾ Men zou intusschen wel de opmerking kunnen maken, dat deze goudzendingen de iets hoogere vracht, welke thans daarvoor mogelijk betaald moet worden, zonder veel bezwaar kunnen dragen. Zullen aan de inlanders bijvoorbeeld minder ducaten verkocht worden, omdat deze daarvoor hoogstens een paar centen meer per stuk zullen hebben te betalen? Bij den prijs, dien de inlanders thans reeds voor in Indië aangevoerde ducaten besteden, en welke prijs niet onbelangrijk hooger is dan de kostprijs, is zulks niet goed aan te nemen; overigens zou echter ook de winstmarge de wat hoogere vervoerkosten waarschijnlijk best kunnen dragen.

gekeerd, zijn nog zoo abnormaal, dat eene scherpere toepassing van den gouden standaard dan tot dusver gebruikelijk was, in de practijk tot groote moeilijkheden aanleiding zou kunnen geven.

De maatregel, welke de heer Hoitsema critiseert, is dus stellig in het algemeen belang te achten: hij werkt nuttig, ter bevordering van de stabiliteit in het geld- en credietwezen. Het is in de tegenwoordige omstandigheden gewenscht, dat de marge tusschen de goudpunten blijft bestaan, omdat de wisselwerking tusschen wisselkoersen en betalingsbalans thans minder dan ooit te versmaden is als een helpende en nivelleerende factor bij de handhaving van den gouden standaard. Stijgende koersen op een bepaald land immers hebben de tendens den import uit dat land te verminderen en den export daarheen te vergrooten, waardoor de stijging in den koers kan ophouden en in eene daling omslaan. Eene stijging van den koers kan aanleiding zijn dat internationale fondsen naar het land met den hoogen koers verkocht worden, en de verbetering, die zoodoende in de betalingsbalans komt, kan aanleiding geven tot lagere koersen daarna. En omgekeerd. Ook kunnen op een paar dagen van groote vraag naar eene vreemde valuta, die den koers naar boven drijft, zeer goed meerdere dagen van overwegend aanbod volgen, die den koers weer even snel doen dalen. Is de betalingsbalans van dag tot dag niet precies in evenwicht, dan behoort zulks nog geen aanleiding te geven tot goud-export, nog te meer niet tot een eenigszins onregelmatigen export, mogelijk geworden door een uitzonderingsvrachttarief. Eerst wanneer uit een hardnekkige stijging van den wisselkoers, die blijft doorzetten op de wisselmarkt, blijkt, dat de betalingsbalans een bijzonderen maatregel voor de vereffening behoeft, is eene goudzending op haar plaats, maar niet eerder.

De tot nu toe normale marge tusschen de goudpunten is dus noodig om de verschillende factoren, waarvan hierboven enkelen zijn aangeduid, gelegenheid te geven zich uit te vieren.

Dat men er bijvoorbeeld in Duitschland in de tegenwoordige omstandigheden ook zoo over denkt, blijkt wel hieruit, dat de Deutsche Reichsbank den vasten koers van den dollar tegenover de Mark (geruimen tijd gehandhaafd op 4,20) heeft losgelaten en het vrije spel van krachten binnen de grenzen van de goudpunten weer heeft mogelijk gemaakt; het blijkt thans opnieuw uit het feit, dat zij haar aankoopsprijs van goud, geruimen tijd opgevoerd tot 2790 M. per kilogram fijn thans, nu haar goudvoorraad voldoende gebracht wordt, teruggebracht heeft tot 2784 M. per kilogram fijn, eene vermindering dus van meer dan 2⁰/₁₀₀. Bij het verder handhaven van den gouden standaard, wenscht zij derhalve de marge weer te verbreden tot haar normale grootte.

Ten slotte is deze politiek ook niet in strijd met het rapport van de Muntcommissie. Immers, het afschaffen van het muntloon wordt door die Commissie op bladzijden 69—73, niet bepleit met het oog op eene wenschelijke vernauwing van de goudpunten, zooals de heer Hoitsema schijnt te meenen.

De Muntcommissie houdt zich bezig met het geval, dat het zilvergeld in Nederland pasmunt is geworden, zoodat De Nederlandsche Bank, wanneer betaling harer biljetten in specie wordt gevraagd, niet anders dan goud zal kunnen afgeven. De gouden tientjes zijn bestemd voor het binnenlandsch verkeer. Indien het muntloon nu blijft bestaan, zal het buitenland zich steeds, wanneer uit Nederland goud betrokken kan worden, zich trachten te verzekeren van gouden tientjes, omdat die later zonder verlies naar Nederland teruggezonden kunnen worden, terwijl op goud in baren steeds het verlies van het muntloon zal komen te drukken.

De Muntcommissie veronderstelt dus dat de gouden tientjes steeds naar het buitenland zouden afvloeien, tenzij het muntloon voortaan ten laste van den Staat werd gebracht en dat is slechts de reden, waarom de

Muntcommissie de afschaffing van het muntloon aanbeveelt. Wel zegt zij ten slotte nog, dat indien het muntloon voor rekening van den Staat wordt gebracht De Nederlandsche Bank haar prijs voor aankoop van baargoud en vreemde muntspecie zal kunnen verhoogen en dat in het Nederlandsche muntwezen dan de gouden standaard zuiverder kan worden toegepast. Zij laat er zich echter niet over uit of zulk eene zuivere toepassing in het algemeen in de practijk wel gewenscht is ¹⁾ en nog minder of zulk eene scherpe toepassing in de tegenwoordige omstandigheden aanbeveling verdient.

* * *

Naschrift. De voorgaande beschouwingen geven mij aanleiding tot enkele opmerkingen.

In mijn vorig artikel had ik voornamelijk betoogd, dat in de eerste plaats de circulatiebanken, maar vooral niet minder de regeeringen, zouden moeten streven naar het doen verdwijnen van den primitieven toestand, dat in de goudbasis-landen de rekeneenheid, internationaal, niet vaststaat, maar in hare verhouding tot een andere rekeneenheid schommelt tusschen twee „goudpunten”. Het zou een eerste-rangs-belang zijn wanneer hieraan eindelijk eens een eind gemaakt werd. Vroeger bestonden er analoge onzekerheden op het terrein van maat en gewicht. Alle landen hebben hierover afspraken gemaakt en regels gesteld, waardoor deze internationale kwaal tot het verleden is gaan behooren. Zoolang dit resultaat nog niet voor de rekeneenheden is bereikt dient men bedacht te zijn op het zooveel mogelijk naar elkaar toe brengen van twee bijeenbehorende goudpunten. Uiteenbrengen is verkeerd. Ten onzent had onlangs de Nederl. Bank het benedenste goudpunt door vermindering van den inkoopsprijs van goud iets verlaagd; nu weder is er van regeeringswege (het postpakkettenbesluit) een maatregel genomen, die met een verhoogen van het bovenste goudpunt gelijkstaat. Ik had het over dit laatste en noemde het een principieel onjuiste maatregel.

Mijn bestrijder is van tegengestelde meening. Hij vindt het „een goede zijde” van de verbodsbepaling van gouduitvoer per postpakket, dat een daling van het goudexportpunt verhinderd wordt en acht den genomen maatregel in het algemeen belang omdat deze de „stabiliteit in het geld- en credietwezen” zou bevorderen. Ik vind dit eenigermate bevreemdend. Het is duidelijk, dat de schrijver òf om de principieele zijde der kwestie niet geeft òf deze achterstelt bij den wensch om den goudvoorraad der Nederl. Bank op het tegenwoordige peil te houden, waarvoor de getroffen maatregel dan noodig zoude zijn. Zeker is het, dat elke vrachtverhoogen, elke belemmering van den uitvoer, nog beter een uitvoerverbod, mits alléén voor ons land van kracht, in die richting zou werken. Maar waarom dan nog kortgeleden een verlaging van den inkoopsprijs, die de toevloeiing zeker moest tegenwerken? Waarom niet, wanneer men den goudvoorraad wil beschermen of versterken, den inkoopsprijs verhoogd? Omdat (men vindt deze motiveering in het Rapport van de Staatscommissie voor het muntwezen) men ten minste f 5,55 (het muntloon) per KG. beneden de f 1653,44 (1 KG. goud in tientjes) moet blijven? Men behoeft echter volstrekt niet goud te laten vermunt. Aan hen, die voor uitvoer goud zouden verlangen, kan dit immers in baarvorm afgegeven worden. Bankbiljetten behoeven niet in gouden specie te worden gewisseld; de Bank kan nog steeds volstaan met omwisseling in grof zilver. En wanneer die laatste bepaling eindelijk vervalt, dan zal men vanzelfsprekend de inwisselbaarheid tegen gouden specie, zooals Engeland reeds zeer verstandig heeft gedaan, meteen wel opheffen.

¹⁾ De aankoopsprijs zou dan bijvoorbeeld verminderd kunnen worden met een bedrag voor rente, zooals de Bank of England steeds gedaan heeft.

Goud is, en zal nog wel lang blijven, het ultimum remedium. Het wordt actief wanneer de wisselkoersen een der goudpunten „hardnekkig” willen overschrijden. Binnen de marge tusschen de goudpunten werken andere krachten. Waarom nu een kleiner marge op zichzelf het vasthouden van goud (wisselkoersen dus in de buurt van het uitvoerpunt) zou moeten bemoeilijken, is mij niet duidelijk. Hoe dan elders, waar de marges ook wel kleiner zijn? Naast den afstand van pariteit tot uitvoerpunt staat toch als andere factor, die een rol speelt, de intensiteit, waarmede koersstijgingen en -dalingen met behulp der normale strijdmiddelen worden bevochten.

Het is eigenlijk verwonderlijk, dat het zoolang kan duren, dat een internationale misstand als de veranderlijke verhoudingen tusschen de rekeneenheden toch inderdaad is, niet als andere misstanden uit vroegere tijden, door den aandrang der verschillende regeeringen stelselmatig wordt tegengegaan of opgeheven. Heeft dit tot oorzaak dat daardoor aan circulatie- en andere banken voordeelen zouden worden ontnomen? Of dat de zorg voor dergelijke onderwerpen veelal door de regeeringen naar de door haar ingestelde circulatiebanken zijn verschoven? Al heeft deze verschuiving ongetwijfeld overheerschende voordeelen, m.i. mag nimmer uit het oog worden verloren, dat van hoogerhand ingegrepen moet worden wanneer, zij het bij een zaak van beperkte beteekenis, in strijd met dat algemeen belang wordt gehandeld, zooals nu, naar mijn gevoelen het geval is geweest.

C. HOITSEMA.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand October 1927, in vergelijking gebracht met de overeenkomstige cijfers van October 1926.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 41.972.500 op tegen *f* 41.445.800 in October 1926 en vertoonen mitsdien een vooruitgang van *f* 526.700. De totale opbrengst overtrof de raming met een bedrag van *f* 2.596.800.

De totaal-opbrengst over de eerste tien maanden van dit jaar bedroeg *f* 421.505.600, zijnde *f* 15.196.000 méér dan die in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, terwijl de raming in bedoelde periode met *f* 27.748.400 werd overschreden. Wordt, als naar gewoonte, om een meer zuivere vergelijking te krijgen, de rijwielenbelasting, die voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van elk jaar binnenkomt, buiten beschouwing gelaten, dan blijkt, dat de opbrengst der overige middelen over de maanden Januari t.m. October 1927 10/12 van de voor dat jaar geraamde opbrengst met een bedrag van *f* 26.160.700 te boven gaat.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonen de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de geslacht- en de suikeraccijns, de belasting op rijwielen, de zegelrechten, de registratierechten en de akten voor de jacht en visscherij een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de zout-, de wijn-, de gedistilleerd-, de bier- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen en de loodsgelden. Verder blijkt, dat de opbrengst der middelen in de beide vergeleken maanden niet slechts in totaal, maar ook voor het overgrote deel der verschillende posten, slechts betrekkelijk weinig verschilde.

Liep de grondbelasting in September jl. eenigszins in opbrengst achteruit, ditmaal kon weer een kleine stijging worden geconstateerd. Het surplus bedroeg niet meer dan het vrij onbeteekenend bedrag van *f* 10.300 en is van toevalligen aard. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste

tien maanden van 1926 en 1927 blijkt, dat het tijdvak Januari t.m. October van het loopende jaar *f* 590.100 méér heeft opgeleverd dan dezelfde periode van het vorige jaar, terwijl 5/6 der raming met *f* 2.076.200 werd overtroffen.

Ook de personeele belasting gaf, in tegenstelling met de vorige maand, ditmaal weer een stijging in opbrengst te zien. Het accres beliep *f* 294.500 en deed de opbrengst over de eerste tien maanden van 1927 *f* 897.700 stijgen boven die van de gelijknamige maanden van 1926 en *f* 1.526.100 boven 10/12 van het voor 1927 in totaal geraamde opbrengstcijfer. De veronderstelling is evenwel niet gewaagd, dat de snellere invordering nog steeds haar invloed doet gevoelen.

De inkomstenbelasting bleef zich in stijgende lijn bewegen en gaf in de afgelopen maand *f* 972.600 méér te boeken dan in dezelfde maand van 1926. Dit accres was vermoedelijk te danken aan het binnenkomen van een zeer grooten aanslag, waarvoor uitstel van betaling was verleend. Door dit gunstig resultaat steeg de opbrengst over het tijdvak Januari t.m. October 1927 *f* 3.237.700 boven die van de eerste tien maanden van 1926. Ook de raming werd, gerekend over 10 maanden, belangrijk overschreden (met *f* 2.971.400). Vergelijkt men de ontvangsten uit deze belastingen over de eerste tien maanden van 1926 en 1927, dan blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t.jm. Oct. 1926	Jan. t.jm. Oct. 1927
1923/24....	<i>f</i> 2.952.600,—	—
1924/25....	„ 6.752.500,—	<i>f</i> 1.601.800,—
1925/26....	„ 57.669.600,—	„ 4.366.600,—
1926/27....	„ 14.025.700,—	„ 63.254.100,—
1927/28....	„ —	„ 15.415.600,—
Totaal.	<i>f</i> 81.400.400,—	<i>f</i> 84.638.100,—

Uit de hier gegeven cijfers blijkt de snellere invordering onmiskenbaar. Op den dienst-1926/1927 werd dit jaar ruim 5½ miljoen meer ontvangen dan op het overeenkomstige dienstjaar (1925/1926) in het vorige jaar. Het is niet waarschijnlijk, dat deze vooruitgang geheel aan de hoogere aanslagen zal zijn te danken. De oudere dienstjaren brachten minder op. Over het geheel genomen geeft de loop van dit middel reden tot tevredenheid.

De vermogensbelasting liep ditmaal in opbrengst achteruit, zij het met het vrij onbelangrijke bedrag van *f* 45.400. Zooals bekend was in het laatste jaar op den loop van deze belasting geen peil te trekken, daar de wijziging in de betalingsregeling, gevolg van de overdracht der invordering aan de ontvangers der directe belastingen, iedere vergelijking met het vorige jaar onmogelijk maakte. Gerekend over tien maanden leverde de vermogensbelasting een surplus van *f* 1.746.200. Daarentegen werd de raming niet bereikt (nadeelig verschil *f* 278.200). Dit laatste behoeft evenwel niet te verontrusten, daar de laatste maanden van het jaar doorgaans voor de vermogensbelasting niet onvoordeelrijk zijn.

Evenals de vorige maand leverde de dividend- en tantiëmebelasting beduidend minder op dan in de gelijknamige maand van het vorige jaar. De teruggang bedroeg ditmaal *f* 1.111.500. In de maanden Juli en Augustus kwamen evenwel uit dit middel zulke ruime baten binnen, dat de opbrengst over tien maanden toch nog *f* 355.600 kwam boven die van hetzelfde tijdvak van 1926, terwijl 10/12 der raming met niet minder dan *f* 4.492.300 werd overtroffen. Zelfs kwam de opbrengst over de maanden Januari t.m. October reeds *f* 1.992.300 boven het geheele voor 1927 geraamde bedrag, een resultaat, dat uiteraard tot tevredenheid stemt.

De invoerrechten vertoonden eene stijging van *f* 394.400, waarin de verhooging der eenheidsprijzen van verschillende buitenlandse goederen tot uiting komt en brachten zodoende *f* 5.279.300 op. Ook het statistiekrecht liep omhoog (met *f* 28.100). In deze cijfers weerspiegelt zich de opleving van den handel. Ook over tien maanden gerekend is de loop van de

hier besproken middelen bevredigend te achten. Zoowel de opbrengst van dezelfde periode van 1926 als 5/6 van de voor 1927 geraamde opbrengst werden niet onbelangrijk overtroffen (voor de invoerrechten met onderscheidenlijk f 910.500 en f 908.300; voor het statistiekrecht successievelijk met f 201.900 en f 301.700).

De accijnzen maakten ditmaal over 't geheel een iets minder goed figuur. De zoutaccijnzen daalde met f 25.000, doch deze daling wordt ruimschoots gecompenseerd door de aanzienlijke baten, die in de eerste helft des jaars uit deze belasting werden ontvangen. De geslachtaccijnzen gaf daarentegen een accres te zien van f 97.500. Dit middel heeft in de afgelopen maand ruim gevloeid, hetgeen zijne verklaring vindt in de omstandigheid, dat het varkensvleesch met het oog op den export duur is, ten gevolge waarvan meer rundvleesch wordt gegeten. Tot dusver werd reeds f 614.000 méér ontvangen dan in de eerste 10 maanden van 1926 en f 1.013.900 méér dan 10/12 der raming. De wijnaccijnzen gaf in October jl. f 19.900 minder te boeken. Er is in den laatsten tijd blijkbaar minder wijn ingevoerd, nu de voorraad hier te lande in den valutatijd ruimschoots is aangevuld. Het gedistilleerd leverde f 143.200 minder op, waardoor de stijging in opbrengst, die de maand September te zien gaf, weer grotendeels is geneutraliseerd. De loop van dit middel blijft bij de verwachting ten achter; 1927 gaf tot dusver f 319.200 minder dan 1926 en f 437.900 minder dan de raming. Ook de bieraccijnzen gaf een cenigszins lagere inkomst (van f 61.600). De raming werd niettemin vrij aanzienlijk overtroffen; deze accijnzen heeft voorts ook in de vorige maanden van het jaar ruim gevloeid. De suikeraccijnzen klom met f 320.300; hierbij dient evenwel te worden bedacht, dat in de maand October in 1927 vijf betaaldagen (Maandagen) van den krediettermijn vielen tegen in 1926 slechts vier, waaruit valt af te leiden, dat de toeneming voor het grootste gedeelte slechts schijnbaar is. De tabakaccijnzen liep terug met f 15.100, hetgeen echter door de ruimere ontvangsten in verschillende voorgaande maanden wordt goed gemaakt.

Voor de belasting op gouden en zilveren werken was de afgelopen maand niet gunstig; de opbrengst bleef f 9300 bij die van October 1926 ten achter. Daarentegen gaf de belasting op rijwielen ditmaal een bate van f 3100 tegen f 1600 in October 1926. In totaal kwam aan verkochte rijwielplaatjes in tien maanden f 6.796.000 binnen (de geheele raming voor 1927 bedroeg slechts f 6.250.000).

In tegenstelling met de vorige maand vertoonden zoowel de zegelrechten als de registratierechten thans een hooger opbrengstcijfer. Eerstgenoemd middel leverde f 164.000 méér op, dat geheel aan het ruimer vloeien der beursbelasting is te danken, welke met f 169.200 vooruitging. De registratierechten brachten f 183.300 méér op. De loodsgelden liepen in opbrengst terug (met f 54.300); tegenover de daling, die dit middel de laatste 5 maanden te zien geeft, staat evenwel de veel sterkere stijging, die in de eerste vijf maanden van het jaar kon worden geconstateerd. Over het algemeen blijft de hier besproken groep van middelen reden tot tevredenheid geven; zoowel de opbrengst van het vorige jaar als de raming werden in het tijdvak Januari t.m. October 1927 belangrijk overtroffen; de loodsgelden gaven zelfs reeds bijna 1½ ton méér dan het geheele voor 1927 geraamde bedrag.

De successierechten liepen terug met f 953.700; de verlaging dezer rechten begint thans haar invloed op de inkomsten uit deze belasting te doen gelden. De domeinen gaven f 1300 minder, de jacht- en visscheryrijakten f 700 méér te boeken.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914" beliepen in de afgelopen maand f 7.584.700, waarvan ruim f 4.273.800 aan de Verdedigingsbelastingen was toe te schrijven. De middenstaat van October 1926 wees een ontvangst aan van f 9.592.300. In de eerste tien maanden van 1927 kwam in totaal f 83.781.400

binnen (in hetzelfde tijdvak van 1926 f 84.670.700).

De inkomsten ten bate van het „Wegenfonds" bedroegen in de afgelopen maand f 335.200; over de maanden April t.m. October 1927 in totaal f 6.178.600.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET MEMORANDUM VAN PARKER GILBERT.

Dr. Carl. Krämer te Hamburg schrijft ons:

De agent voor de herstelbetalingen heeft zijn bezwaren tegen de financiële en politieke maatregelen van de Deutsche regeering reeds in vroegere berichten uiteengezet; in het bijzonder viel in het regelmatig verschijnende halfjaarlijksche verslag van 10 Juni van dit jaar de scherpe toon op, waarmede hij zich tegen de voortdurende verhooging der staatsuitgaven en tegen de toenemende leeningen der openbare lichamen wendde. Hij zeide, dat het probleem, hoe de stijgende stroom van de regeeringsuitgaven verminderd kon worden, inderdaad acuut geworden was en niet slechts van het standpunt der experts, maar ook in het belang van het Deutsche economische leven de scherpste oplettendheid eischte. Intusschen is men met nieuwe staatsuitgaven voor den dag gekomen, die óf reeds zijn goedgekeurd óf over welke nog beraadslaagd wordt. Bovendien is het vraagstuk van de contróle op de publieke buitenlandse leeningen meermalen in het openbaar besproken, zonder dat een werkelijk bruikbare oplossing gevonden werd. In aansluiting op mondelinge besprekingen schijnt nu de minister van financiën, Dr. Köhler, den agent verzocht te hebben, zijn opvatting over het tegenwoordige probleem van de staatsfinanciën schriftelijk uiteen te zetten. Dit memorandum, dat op 20 October werd verzonden, doch eerst op 6 November aan de Deutsche overheid werd bekend gemaakt, gaat van de veronderstelling uit, dat „hetgeen in het belang van het Deutsche economisch leven is, eveneens in het belang is van de uitvoering van het plan". Als doel van Deutschland wordt aangenomen de voortdurende ontwikkeling van de industrie en den handel, zoowel van den binnen- als buitenlandschen, om den levensstandaard van de bevolking te verhoogen. Daartoe schijnen de voorwaarden in een voortdurende vermindering van de productiekosten te liggen, tegelijk met een stijging van de loonen, zoodat noch de prijzen noch de kosten van levensonderhoud in de hoogte gedreven worden. Deze ontwikkeling vereischt echter verder een gelijkmatig toevloeien van nieuw kapitaal, voortvloeiende uit binnenlandsche besparingen of buitenlandse leeningen. In Deutschland bestaat derhalve voor sparen en voor bezuinigen in de uitgaven een bijzondere noodzakelijkheid. Deze beide eischen: een stabiel prijsniveau gepaard met binnenlandsche kapitaalvorming schijnen echter met de neigingen op het gebied van het openbare financieewezen weinig overeen te komen. De agent twijfelt er in het geheel niet aan, of het nakomen van de Dawes-verplichtingen evenals tot nu toe mogelijk zal zijn (de betaling van deze bedragen is door de verpande inkomsten en andere bijzondere waarborgen volkomen verzekerd); maar, zoo gaat de agent door, de verantwoordelijkheid van de rijksregeering eindigt niet met de interne betalingen. Het Dawesplan heeft veeleer de regeering een zeer scherp omljnde verantwoording opgelegd, door haar (en de rijksbank) de verplichting op te leggen het werk van het transfer-comité bij het overmaken van gelden in ieder opzicht te verlichten, zoover dit in haar macht ligt, met inbegrip van de maatregelen, die tot contróle van den wisselkoers dienen. De experts hebben er eveneens in de sterkst denkbare uitdrukkingen op gewezen, dat het stabiel houden van de Deutsche valuta afhankelijk is van Duitschlands betalingsbalans en op den langen duur van de ontwikkeling van den Duitschen in- en uitvoer. Voor zoover de Deutsche uitvoer door van buiten in den weg gelegde hindernissen gestremd wordt, moeten andere landen de verantwoordelijkheid daarvan dragen; op de rege-

ring zelf moet de verantwoordelijkheid voor eigen handelingen blijven rusten, die door overmatige uitzetting van den invoer en door verhindering van den uitvoer een kunstmatige beperking van de transfermogelijkheden tot gevolg hebben." In ieder geval meent de agent, dat de regeeringsmaatregelen van dien aard zijn, dat zij de mogelijkheid tot overdracht van Duitschland beïnvloeden, zoodat hij het als een plicht, beschouwt de verantwoordelijkheid van de regeering voor de „natuurlijke en waarschijnlijke gevolgen van haar handelen" wakker te roepen.

Ondanks de door den minister van financiën uitgesproken noodzakelijkheid tot sparen, was de definitieve raming van de begroting 1927/28 600 millioen R.M. hooger dan de voorloopige raming en 1700 millioen R.M. hooger dan de werkelijke uitgaven van den staat in het jaar 1925/26. Bij de regeling van de financieele verhouding tusschen rijk en gemeenten, door verhooging van de garantieverplichtingen, door overname van bepaalde uitgaven voor de werkloosheids-ondersteuning, is het rijk in den laatsten tijd te veel tegemoet gekomen aan de wenschen van de landen en gemeenten. De voorgestelde verhooging van de ambtenaarssalarissen gaat gepaard met verdere groote uitgaven (ongeveer 1200 millioen R.M., wanneer men met alle openbare lichamen, alsmede met de spoorwegen en de posterijen rekening houdt), terwijl het bovendien waarschijnlijk is, dat deze verhooging, door den terugslag op andere groepen van loontrekkers, voor den algemeenen toestand ernstige gevolgen zal hebben. De voorgestelde wetten (schadeloosstelling van Deutsche onderdanen voor verliezen en schade gedurende den oorlog en de onderwijswet) zullen verdere uitgaven, waarvan grootte en dekking nog niet vaststaan, met zich medebrengen. De sedert jaren aangekondigde hervorming van het bestuur maakt geen noemenswaardigen voortgang. De agent wil niet over een van deze uitgaven een oordeel vellen; „dit behoort niet tot de werkzaamheden van den agent der herstelbetalingen". Op de uitwerking van deze maatregelen komt het aan. Vast staat, dat zij zeer sterk in de richting van hoogere productiekosten, hoogere prijzen en hoogere kosten van levensonderhoud gaan. Zij doen voor een deel de gunstige resultaten, die van de rationaliseering van het bedrijfsleven verwacht werden, weer te niet. Al deze gebeurtenissen, waarbij ook de hooge invoerrechten op talrijke grondstoffen te rekenen zijn, hebben de tendens de productiekosten te verhoogen en verminderen de geschiktheid van het Deutsche economisch leven om in concurrentie met het buitenland tot zoo groot mogelijken uitvoer te geraken. Zij doen zich ook op den anderen kant van de betalingsbalans gevoelen, doordat zij den invoer uit andere landen bevorderen. Het kapitaal, dat voor de verdere ontwikkeling van de Deutsche landbouw en industrie zoo dringend noodig is, wordt door belastingen en leeningen voor openbare uitgaven benut, oogenschijnlijk zonder te letten op het door Duitschland geleden verlies aan vlottend kapitaal en op de dringende noodzakelijkheid om door spaarzaamheid en voorzichtigheid bij het uitgeven van geld tot nieuwe aanschaffing van dit kapitaal bij te dragen.

Het stijgende peil van de openbare uitgaven geeft het economisch leven reeds nu een kunstmatige aansporing; op een andere plaats wordt zelfs de opmerking gemaakt, dat — door de toenemende uitgaven van het rijk, evenals die van de landen en gemeenten, die, daar zij door de overheid niet in hun financieele handelingen gecontroleerd worden, over het geheel genomen boven hun middelen leven — „additioneele koopkracht" in handen van het publiek gelegd wordt. Uit dit laatste gezegde blijkt reeds, dat de agent niet slechts over de belastingen spreekt, want deze leggen in geen geval „additioneele koopkracht" in de handen van het publiek, maar ook over het opnemen van crediet in het binnen- en buitenland, op korten zoowel als op langen termijn. Deze laatste financieele maatregelen van de overheid hebben, zooals de agent het

formuleert, den vorm van een afzonderlijke credietpolitiek aangenomen, die vaak in tegenstelling met de credietpolitiek van de rijksbank uitgeoefend wordt. (De agent denkt hier ongetwijfeld aan de 5 pCt. leening van het rijk, die in Februari van dit jaar tot een nominaal bedrag van 500 millioen Reichsmark uitgegeven werd; ten deele in verband met de koers-vaststelling van deze leening, werd de discontorente niet tijds van 5 tot 6 pCt. verhoogd). Hoewel de politiek van de rijksbank in tegenstelling was met de credietpolitiek van de openbare lichamen, was het netto resultaat een expansie (waarschijnlijk is een expansie van den bankbiljettenomloop bedoeld), „zooals maar al te waarschijnlijk het geval is, wanneer de openbare organen aan de zijde van de expansie en het uitgeven van geld staan." Bij de ongestoorde verdere ontwikkeling van de vermelde tendenzen zal een ernstige economische reactie en een hevige inzinking van het Deutsche crediet in binnen- en buitenland onvermijdelijk zijn; de agent gelooft echter, dat het rijk en de overige openbare organen de middelen in handen hebben om een crisis te verhinderen. In de eerste plaats moet de tegenwoordige neiging tot overmatige gelduitgifte en credietaanvraag veranderd worden. In het bijzonder verdient het aanbeveling de bestuurshervorming ernstig ter hand te nemen en een uitgebreide beperking van de uitgaven van de landen en gemeenten van overheidswege in te voeren, daar de bemoeiingen van de commissie van advies inzake buitenlandse leeningen niet voldoende succesvol kunnen zijn, zoolang een controle over de totale uitgaven van landen en gemeenten ontbreekt. Ten slotte dient men de financieele verhouding tusschen rijk en gemeenten totaal te hervormen en richtlijnen voor de credietaanvragen van openbare lichamen op te stellen. Tot zoover de inhoud van het memorandum.

Kritisch is voor alles nog het volgende op te merken: 1e. Zowel op de prijsvorming in het binnenland als op de buitenlandsche handelsbalans, heeft bovenal de conjunctuur invloed; deze factor laat de agent-generaal geheel buiten beschouwing. 2e. Voor de beoordeeling van de uitgaven en van de kapitaal aanvragen van de openbare lichamen komt het er op aan of deze in het belang van het Deutsche bedrijfsleven zijn. Op dit punt kan de regeering er op wijzen, dat haar maatregelen niet onbelangrijk bijgedragen hebben tot het overwinnen van de depressie.

DUITSCHLAND EN DE HERSTELBETALINGEN.

De heer F. W. Forge te Londen schrijft ons:

De publicatie van Mr. Parker Gilbert's memorandum aan de Deutsche regeering en het antwoord van laatstgenoemde hebben in Engeland buitengewoon weinig belangstelling gewekt en het eenige, zichtbare resultaat, dat het teweeg heeft gebracht, is een verdere daling in de koersen van de Deutsche obligaties. Er is uiteraard niets nieuws noch in het memorandum noch in het antwoord voor dengene, die de Deutsche toestanden met belangstelling heeft gevolgd, doch men had kunnen veronderstellen, dat een zoo uitdrukkelijke verklaring van iemand van de positie van den agent-generaal eenige algemeene belangstelling in het vraagstuk zou hebben gewekt. Dit is niet het geval geweest en zij, die de onverschilligheid van den Engelschman voor alle vraagstukken, die buiten zijn onmiddellijk belang liggen, kennen, zullen over deze onverschilligheid waarschijnlijk niet verbaasd zijn. Misschien mag het een voordeel lijken, dat er hier geen algemeene opwinding is, doch men mag maar al te zeer hopen, dat, wanneer een crisis in den toestand van Duitschland mocht uitbreken, al degenen, die herstelbetalingen ontvangen, even onbewogen zullen blijven, zelfs wanneer de ontwikkeling hier geen rampen mocht verwekken.

Momenteel wordt het karakter van het vraagstuk uiteraard slechts door weinigen ten volle gerealiseerd. En dit is niet verbazingwekkend, aangezien het nie-

mands plicht schijnt de kwestie volledig uiteen te zetten. Toch kan men alleen tot een oplossing komen, wanneer men het vraagstuk als een geheel ziet. Wanneer men een aanmerking mag maken op Mr. Gilbert's memorandum, is het deze, dat hij zich te veel beperkt tot afbrekende critiek. Hij erkent, dat de daadwerkelijke betaling der reparaties afhankelijk is van de politiek van andere landen dan Duitsland zelf, maar hij doet geen voorstel hoe deze uiteenlopende politieke maatregelen te coördineeren, zóó, dat zij het gewenschte resultaat bereiken. Het zou echter ongetwijfeld volgens de algemeene opinie buiten zijn ambt vallen dit te doen en waarschijnlijk zal alleen een speciale commissie van den volkenbond of een overeenkomstig lichaam het vraagstuk in zijn vollen omvang kunnen behandelen. Indien een dergelijk lichaam werd ingesteld zou naar alle waarschijnlijkheid een schema kunnen worden uitgewerkt, dat het Duitsland zou mogelijk maken zeer aanzienlijke bedragen gedurende vele jaren te betalen. Het is echter twijfelachtig of het mogelijk zou blijken voldoende internationale samenwerking te verkrijgen, noodig om het plan ten uitvoer te brengen.

Mijns inziens gaan alle voorstellen, die aan de Duitse regeering voor de consolidatie van haar positie sinds het in werking treden van het Dawesplan gedaan zijn, van de veronderstelling uit, dat Duitsland's toestand dezelfde is als die van elk ander land. Dit is echter niet het geval, want Duitsland heeft een toenemend bedrag aan herstelbetalingen te voldoen. Klaarblijkelijk kan dit slechts gebeuren door een toenemend surplus van uitvoer, zichtbaar of onzichtbaar, d.w.z. door een toenemend bedrag aan goederen of diensten zonder betaling aan Amerika te verschaffen, of door steeds meer te leenen bij een gelijktijdige vermindering van den invoer. Men zal moeten toegeven, dat deze vermindering moet plaats vinden in den invoer van levensmiddelen en luxe-artikelen en daar-inkrimping van de laatste geen belangrijke factor kan zijn, schijnt het zeker, dat de politieke moeilijkheden, die gepaard gaan met het doorvoeren van een lagen levensstandaard, er waarschijnlijk onafscheidelijk mee verbonden zullen zijn, geheel afgezien van het feit, dat het van menselijk standpunt ongewenscht en van economisch standpunt waarschijnlijk ongezond is. Er is in den laatsten tijd al genoeg op het gevaar van een opeenstapeling van leeningen geweest om er nog langer bij stil te staan en men is daarom wel verplicht het probleem van den vermeerderden uitvoer onder oogen te zien. Dit vereischt echter in sommige gevallen nieuwe kapitalen en in elk geval meer vlottend kapitaal voor financiering, terwijl elk jaar een grooter deel van de middelen, die in normale gevallen voor dit doel beschikbaar zouden zijn, van Duitsland weggenomen worden in den vorm van herstelbetalingen. Het is waarschijnlijk zeer juist, dat, wanneer deze middelen in Duitsland verkregen kunnen worden door belastingverhoging, de overbrenging zonder moeite zal kunnen plaats vinden, maar tenzij de omvang van den handel, waarop men deze belasting kan verhalen, toeneemt, is het zeer twijfelachtig, of dergelijke enorme bedragen verkregen kunnen worden, zonder dat een verdere verhoging van het belastingpercentage met een vermindering van de werkelijke opbrengst gepaard gaat. Zonder het eens te zijn met de pessimistische uitingen van de „Federation of British Industries”, is het toch aan geen twijfel onderhevig, dat, wanneer de opbrengst van de belastingen naar Amerika geremitteerd wordt zonder een gelijkwaardigen invoer, de theorie van de afnemende opbrengst reeds in een vroeg stadium moet beginnen te werken. Om het beeld van de moeilijkheden verder te verduidelijken, kan men, om slechts één voorbeeld te nemen, zien naar de Engelsche ijzer- en staalfabrikanten, die nooit ophouden de handhaving van de herstelbetalingen te vragen en die zelf hemel en aarde bewegen om bescherming door de „Safeguarding of Industries Acts” te verkrijgen voor hun

ducten, tegen de „unfaire” concurrentie van, onder anderen, hun Duitse concurrenten.

Onder deze omstandigheden schijnt Duitsland in de tegenwoordige opleving een keerpunt te zien, waarvan het gebruik dient te maken, zoodat het zijn uiterste best doet om de productie te vergrooten. Dit wordt klaarblijkelijk door Parker Gilbert als een zeer te laken spel beschouwd en het kan waar zijn. Het is mogelijk, dat veel verantwoordelijke Duitschers het met hem eens zijn, maar de voorwaarden zijn er om zulk een spel aan te moedigen. Men weet, dat op den langen duur het plan ineen zal vallen, tenzij er een wonder gebeurt. Tot nu toe heeft men het door buitenlandsche leeningen kunnen volhouden, maar de teekenen wijzen erop, dat de leeners afzijdiger worden. Het is te hopen, dat er niets gedaan zal worden om ook zonder leeningen het evenwicht in de begroting in gevaar te brengen en dat het mogelijk zal zijn om buitensporigheden te beteugelen. Tenzij de Vereenigde Staten bereid zijn om meer voor te schieten dan men van een voorzichtigen financier kan verwachten, zal er een keus gedaan moeten worden tusschen verdere herstelbetalingen en een verlichting van den Duitschen invoer in de Vereenigde Staten. Het is waarschijnlijk te vroeg voor een herziening der herstelbetalingen en der intergeallieerde schulden, ofschoon er weinig twijfel bestaat, dat dit eens zal moeten gebeuren. Zeer wenschelijk is het echter, dat het betalingsvermogen van Duitsland onpartijdig onderzocht wordt, zoodat, indien dit mogelijk is, men een inzicht krijgt in de betalingsmogelijkheden en belangrijker nog, indien betaling onmogelijk blijkt, men er van af ziet, voordat een crisis uitbreekt.

Het zou dan mogelijk zijn om vooruit aan te geven, welke maatregelen er genomen moeten worden ingeval van een mislukking, waarbij de kans op een gezonde oplossing bovendien veel grooter zou zijn dan later in de verwarving van het oogenblik waarschijnlijk is te achten.

BOEKAANKONDIGING.

America's Secret; the causes of her economic success, by J. Ellis Barker. Londen, z. j.; John Murray.

Bij den uitgever John Murray te Londen verscheen onlangs een boek, van J. Ellis Barker, getiteld: „het Geheim van Amerika”. De aanleiding tot het schrijven van dit boek was een studiereis van 6 maanden, welke de heer Barker in Amerika maakte.

De schrijver is zeer pessimistisch gestemd over den huidige economischen toestand van Europa, en speciaal van Engeland, en is overtuigd, dat dit eertijds zoo machtige land gedoemd is te gronde te gaan, als het niet spoedig inziet op den verkeerden weg te zijn.

Algemeen aanvaardt men als een van de hoofdoorzaken van Amerika's bloei de aanwezigheid van zeer rijke natuurlijke hulpbronnen. Dit nu is volgens den heer Barker niet geheel juist. Deze hulpbronnen waren ook al aanwezig toen de Roodhuiden de prairiën nog beheerschten, maar zijn pas omgezet in rijkdom door oordeelkundige exploitatie.

En daarom stelt de heer Barker de vraag: Hoe komt het nu, dat Amerika Engeland zoo volkomen heeft overvleugeld, terwijl het Britsche Imperium 4 à 5 X zoo groot is, minstens evengoed bevolkt en met dezelfde natuurlijke hulpbronnen gezegend als de Vereenigde Staten.

Dat komt, zegt de heer Barker, omdat de Engelsche geest zoo volkomen verschilt van den Amerikaanschen; in Amerika is men tot de overtuiging gekomen, dat de eenige bron voor alle welvaart en rijkdom is: *arbeid*.

Om den Amerikaanschen geest volkomen te begrijpen vergete men niet, dat de onafhankelijke geest, die de eerste kolonisten die naar de Nieuwe Wereld uitweken, bezield, nu *nog* nawerkt, en dat men daar trotsch op is.

Terwijl men in Europa hoe langer hoe meer neigt naar *collectivisme*, heerscht in Amerika een zeer sterk *individualistische* geest. Deze geest, gepaard aan een zeer sterk samenhoorigheidsgevoel waar het er op aan komt, gezamenlijke belangen te behartigen, heeft tot gevolg, dat in dit land van onbegrensde mogelijkheden, *democratie* en *autoriteit* hand in hand gaan. Het behoeft geen nader betoog, dat socialisme en communisme op Amerikaanschen bodem niet recht willen gelden.

Waar Engeland zich nooit voldoende zal kunnen ontplooien, geperst als het zit in een keurslijf van wettelijke bepalingen en vakvereinigingsbesluiten, die een zeer sterke beperking van de productie ten gevolge hebben, wil de schrijver aantonen dat men zich in Engeland moet losmaken van den terroriseerenden invloed van de vakvereniging.

Wij kunnen het den heer Barker dan ook niet kwalijk nemen, dat het zwaartepunt van zijn studie ligt in het onderzoeken van dat gebied wat voor hem van het meeste belang is.

Hij richt daarom dan ook bijna uitsluitend het oog op de industrie, en speciaal op de industrieele bedrijfsleiding.

Door wetenschappelijke onderzoekingen van Taylor, de „Industrial Fatigue Research Board, door het gebruik nemen van meer en meer geperfectioneerde machines, wordt de arbeider — die zijn loon steeds in den vorm van stukloon uitbetaald krijgt — in staat gesteld zijn productiecapaciteit steeds meer te verhoogen.

Groote productiecapaciteit heeft tot gevolg: hooge loonen, en hooge loonen maken dat de arbeiders meer kunnen verbruiken.

Deze theorie is afkomstig van mr. Henry Ford, den „prophete van Detroit”, van wien de heer Barker een groot bewonderaar is. Hij haakt echter niet aan het van mr. Ford afkomstige aphorisme: „Men moet een arbeider een zoo hoog loon betalen, dat hij de producten van de fabriek voor welke hij werkt, kan koopen.” Voor de automobielenindustrie bezit deze theorie misschien een schijn van waarheid — maar voor bijv. lucifer- of speldenindustrie zal men zeker een andere moeten zoeken! Naar mijn meening begaat de heer Barker hier dezelfde fout, die veel menschen maken: hij beschouwt nl. Detroit als een mikroskopisch Amerika, en vergeet, dat dit een geheel aparte plaats inneemt! Een feit is intusschen, dat in Detroit van iederen employé *verwacht* wordt, dat hij een auto koopt; om hem hierin tegemoet te komen is een afbetalingssysteem ontstaan, dat hem in staat stelt dit zoo gauw mogelijk te doen; wanneer men dan nog bedenkt, dat iedere arbeider geld op zijde moet leggen voor tijden van werkloosheid, dan krijgt het hooge, veel geprezen minimumloon van \$6 wel een eenigszins relatief karakter.

In de eerste hoofdstukken van zijn boek behandelt de heer Barker hoofdzakelijk: wetenschappelijke bedrijfsleiding, efficiency, den verslappenden invloed van de vakverenigingen, de oorzaken van inefficiency, en de protectionistische handelspolitiek van Amerika.

Ook geeft hij eenige merkwaardige beschouwingen over het *Bankwezen*. Komt men in Europa bij een bank om geld op te nemen, dan is het eerste waar naar gevraagd wordt: een *solide onderpand*. In Amerika daarentegen kan men, veel spoediger dan in Europa, enkel op een uitvinding, die iets belooft, geld krijgen. Vele groote industrieën, o.a. de U. States Steel Industry, zouden nooit het licht hebben gezien als de banken niet hadden geholpen. Ongetwijfeld schuilt er iets goeds in deze opvatting, maar ook hier is het gevaar tot generaliseeren niet denkbeeldig.

De heer Barker wijdt nog een apart hoofdstuk aan de *opvoeding*, die in Amerika vooral op het praktische gericht is, terwijl men in Europa heel veel leert waar-

aan men in zijn later leven niets meer heeft, althans volgens den heer Barker.

Bij zijn hoofdstuk „Landbouw” zou ik even een kleine opmerking willen maken.

„Tusschen 1850 en 1925”, aldus de heer Barker, „is het aantal farms in Amerika verviervoudigd”. M.i. omzeilt hij hier heel handig een héél gevaarlijke klip! Uit de officieele gegevens van de Industrial Conference Board lees ik nl. het volgende:

Van pl.m. 1850 tot 1900 viel er een vermeerdering van in cultuur genomen land te constateren van 27 pCt. per 10 jaar; van 1900—07 een vermeerdering van 7 pCt., en na dien tijd een *vermindering*, terwijl de faillissementen per 100.000 farms stegen van 20 tot 135 per jaar! Kapitaal, belegd in landbouwondernemingen, brengt den laatsten tijd niet meer dan 1½ pCt. rente op.

Omdat industrie afhankelijk is van beweegkracht zijn kolenwinning, petroleum en electriciteit voor de ontwikkeling hiervan van groot belang.

De berichten uit de mijnstroken luiden echter niet overal even gunstig; de georganiseerde arbeiders klagen, dat men hen in hun productie beperkt, terwijl de niet-georganiseerden klachten doen hooren over lange arbeidsdagen (10 uur), slechte woningen en kinderarbeid.

Eenige zeer interessante hoofdstukken over de vier grootste Amerikaansche consortiums:

„The American Telephone and Telegraph Company”, de „Ford Company”, de „United States Steel Company” en „Standard Oil” besluiten het lijvige boek.

De heer Ellis Barker is verstandig genoeg om in te zien, dat men in Europa met een zoo geheel andere mentaliteit dan Amerika, niet veel kan bereiken met een slaafsche navolgen van de Nieuwe Wereld. Wat mij echter ook in dit boek weer sterk opvalt is het feit, dat men in Amerika zoo bitter weinig aandacht schenkt aan wat wij noemen: economisch zwakkeren. Overal leest men zinsneden als: „... wanneer een arbeider niet aan zekere gestelde eischen voldoet, wordt hij ontslagen, omdat het bedrijf er anders na-deel van zou hebben.” Er zullen toch in Amerika ook wel menschen zijn, die *niet* aan die eischen voldoen. . .

„Philantropie werkt verslappend” — nergens is een spoor van sociale wetgeving te vinden — statistieken over werkloosheid kent men niet. Amerika kan door zijn enorme binnenlandsche markt; een protectionistische handelspolitiek volgen, terwijl men in Europa meer aangewezen is op vrijhandel. Diezelfde binnenlandsche markt maakt het ook mogelijk de productie steeds meer op te voeren.

Ik zou nog een ander verschil tusschen Amerika en Europa willen aanstippen:

Amerika is door den oorlog *rijk* geworden; terwijl Europa verarmd is en met schulden beladen. Amerika's welvaart beweegt zich nog in een opwaartsche richting. *Hoe zou de bedrijfspolitiek* zijn als die bijv. eens neiging tot dalen vertoonde?

In ieder geval levert Amerika een prachtig bewijs tegen socialistische dogma's als: de rijken zijn rijk ten koste van de armen” en de „ijzeren loonwet”. Het is een bolwerk voor *kapitalisme* en *democratie*.

Niet alleen Engeland kan met het boek van den heer Barker zijn voordeel doen, al is het dan soms wat eenzijdig. Ik meen, dat wij met een gerust hart het eens kunnen zijn met den heer Barker als hij zegt: Rijkdom wordt niet geschapen door wetten en vakvereinigingsbesluiten, maar door *arbeid*.

En zijn er in onze Koloniën (ik denk aan Sumatra) ook geen natuurlijke hulpbronnen, die door ondernemende geesten zouden kunnen worden geëxploiteerd? Wat „efficiënt” bedrijfsleiding betreft, ik meen, dat hierover al zoo veel is geschreven, dat het onnoodig is, daar nog eens speciaal op te wijzen.

H. M. VAN HARDENBROEK.

ONTVANGEN:

De Gemeentelijke Inkomstenbelasting in de belasting-jaren 1924/25, 1925/26 en 1926/27. Voorloopige Cijfers. No. 81 der Statistische Mededeelingen van het Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam. Amsterdam, 1927; J. M. Meulenhoff.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	October 1927	Sedert 1 Januari 1927	Overeenkomstige periode 1926
Directe belastingen.			
Grondbelasting	1.000.624	18.989.212	18.399.147
Personeele belasting ..	2.241.149	25.109.474	24.211.735
Inkomstenbelasting ..	9.068.290	84.638.106	81.400.360
Vermogensbelasting ..	1.177.660	9.471.809	7.725.624
Dividend- en tantieme-belasting	1.371.939	16.992.291	16.636.642
Invoerrechten.	5.279.321	48.824.921	47.914.395
Statistiekrecht	397.244	3.635.029	3.433.163
Accijnzen.			
Zout	177.262	1.788.654	1.731.171
Geslacht	913.691	8.513.865	7.899.879
Wijn	52.070	2.124.598	2.211.967
Gedistilleerd	3.813.248	37.062.129	37.381.369
Bier	1.261.986	11.267.059	10.377.178
Suiker	4.004.229	37.634.064	36.719.600
Tabak	1.842.533	19.053.371	18.752.425
Belasting op gouden en zilveren werken	88.428	792.245	726.370
Belasting op rijwielen ..	3.096	6.796.020	6.635.373
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	12.311.581	22.842.382	20.814.673
Registratierechten	1.566.494	17.620.899	17.339.514
Successierechten	4.386.912	40.651.367	38.3.3.365
Domeinen, wegen en vaarten	354.414	2.693.579	2.738.333
Staatsloterij	167.677	622.291	623.507
Jacht en visserij	16.476	237.275	239.849
Loodsgelden	476.230	4.144.923	4.083.889
Mijnen	—	—	—
Totaal-Generaal.	41.972.505	421.505.563	406.309.528

1) Hieronder begrepen f 656.747 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 5.204.895. 3) f 4.256.991.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	October 1927	Sedert 1 Januari 1927	Overeenkomstige periode 1926
Verdedigingsbelast. Ia	349.992	2.862.181	2.317.788
Verdedigingsbelast. Ib	1.434.373	10.857.529	9.785.898
Verdedigingsbelast. II	2.489.463	21.722.499	21.505.596
Opcenten:			
Grondbelasting	202.547	3.811.086	3.681.838
Personeele belasting ..	474.271	5.096.701	4.963.635
Inkomstenbelasting ..	500.588	18.005.617	22.557.564
Vermogensbelasting ..	300.246	2.422.849	1.929.573
Dividend- en tantieme-belasting	452.740	5.607.456	5.490.092
Accijnzen op Suiker	800.846	7.526.813	7.343.920
" " Wijn	10.415	424.920	442.393
Gedistilleerd	381.325	3.706.213	3.738.137
Zegelrecht van buitl. eff.	187.855	1.737.533	914.298
Totaal	7.584.661	83.781.397	84.670.732

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

Wegenbelasting	335.235	6.178.583	—
----------------------	---------	-----------	---

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1927.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1923/24	—	—	—	3.032
1924/25	—	—	1.601.793	7.164
1925/26	76.068	863.039	4.366.554	34.698
1926/27	3.823.770	3.273.130	63.254.128	7.149.025
1927/28	15.089.374	20.973.305	15.415.631	2.277.889
Totaal ..	18.989.212	25.109.474	84.638.106	9.471.808

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 13 Oct. '27)	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 5 1/2 13 Oct. '27	N. Bk. v. Denem. 5 2/3 Juni '27
Bk. (Vrsch. in R.C. 6 1/2 13 Oct. '27)	Zweedsche Rbk 4 21 Apr. '27
Javasche Bank. 4 1/2 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 5 1 Nov. '27
Bank van Engeland 4 1/2 21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijkbank 7 5 Oct. '27
Bank v. Frankrijk. 5 1/4 14 Apr. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6 1/2 24 Aug. '27
Belgische Nat. Bnk. 4 1/2 16 Nov. '27	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2 4 Aug. '27	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Bank van Spanje. 5 2/3 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6 10 Sept. '27

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	19 Nov.	14/19 Nov.	7/11 Nov.	31 Oct. 5 Nov.	15/20 Nov.	16/21 Nov.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	4 1/2	4 1/2-1/2	4 3/8-1/2	4 3/8-9/16	3-7/16	3-1/2	3 1/8-3/16
Prolong.	4 3/4	4 1/2-5	4 1/2-5	4 1/2-5	2 1/2-3 1/2	3 3/4-4	2 1/4-3 1/4
Londen							
Daggeld ..	3-1/2	3-4 1/2	3-4 1/2	1 1/2-5	3-4 3/4	2 1/2-3 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 5/16-3/8	4 5/16-3/8	4 5/16-3/8	4 5/16-3/8	4 11/16-3/4	3 7/8-1 5/16	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld ..	5 1/4-7	4 1/2-7	4 1/2-6 1/2	5-8	2 1/2-4 1/2	7-9 1/4	—
Partic. disc.	6 3/4	6 3/4	6 3/4	6 3/4-7/8	4 5/8-3/4	6 3/4	—
30-55 d. . .	6 3/4	6 3/4	6 3/4	6 3/4-7/8	4 1/2-3/4	6 3/4	2 1/8-1/8
56-90 d. . .	6 3/4	6 3/4	6 3/4	6 3/4-7/8	4 1/2-3/4	6 3/4	—
Waren-							
wechsel.	7 1/4-3/8	7 1/4-3/8	7-3/8	7-1/2	4 7/8-5 1/8	8 1/2-3/4	—
New York							
Call money	3 1/2-3/4	3 1/2-3/4	3 1/2-3/4	3 1/2-4 1/4	4 1/2-5 1/4	4 1/2-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 1/4-3/8	3 1/4-3/8	3 1/4-3/8	3 3/8	3 7/8	3 5/8	—

1) Call money-koers van 18 Nov. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
15 Nov. 1927	2.47 11/16	12.07 3/8	59.08	9.73 1/2	34.56	99 7/8
16 " 1927	2.47 11/16	12.06 7/8	59.07	9.73	34.56 1/2	99 7/8
17 " 1927	2.47 7/10	12.06 3/4	59.06	9.73	34.55	99 7/8
18 " 1927	2.47 9/10	12.06 7/8	59.11	9.73	34.55	99 7/8
19 " 1927	—	12.07	59.11 1/2	9.73 3/8	34.56	99 7/8
21 " 1927	2.47 3/8	12.06 7/8	59.08	9.73	34.55	99 7/8
Laagste d.w. 1)	2.47 3/8	12.06 3/8	59.—	9.71	34.52 1/2	99 3/4
Hoogste d.w. 1)	2.47 3/4	12.07 3/4	59.12 1/2	9.74 1/2	34.57	100
14 Nov. 1927	2.47 3/4	12.07 3/8	59.12 1/2	9.73 1/2	34.56	99 7/8
7 " 1927	2.48	12.07 3/8	59.16	9.73 1/2	34.57	99 7/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
15 Nov. 1927	47.78	34.97 1/2	7.35	1.53	13.46	42.17
16 " 1927	47.17 1/2	34.95	7.35	1.53	13.40 1/2	42.13
17 " 1927	47.73	34.95	7.34	1.52 1/2	13.48	42.08
18 " 1927	47.74	34.95	7.34	1.52 1/2	13.47 1/2	42.11 1/2
19 " 1927	47.75	34.95	7.34 1/2	1.52 1/2	—	—
21 " 1927	47.74	34.95	7.34 1/2	1.52 1/2	13.46 1/2	41.85
Laagste d.w. 1)	47.70	34.85	7.33	1.50	13.44	41.80
Hoogste d.w. 1)	47.80	35.05	7.36	1.55	13.51	42.40
14 Nov. 1927	47.80	35.—	7.35	1.52 1/2	13.46 1/2	42.05
7 " 1927	47.81	35.05	7.35	1.52 1/2	13.54	42.27
Muntpariteit	48.—	35.—	a)	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
15 Nov. 1927	66.70	66.40	65.55	6.24 1/2	105 3/4	2.48 1/8
16 " 1927	66.68	66.40	65.60	6.24	105 3/4	2.48
17 " 1927	66.67 1/2	66.35	65.72 1/2	6.24	105 3/4	2.47 3/4
18 " 1927	66.70	66.37 1/2	65.80	6.24	105 3/4	2.47 7/8
19 " 1927	66.67	66.37 1/2	65.77 1/2	6.24	105 3/4	2.47 7/8
21 " 1927	66.70	66.37 1/2	65.77 1/2	6.24	105 3/4	2.47 7/8
Laagste d.w. 1)	66.60	66.30	65.47 1/2	6.23	105 3/4	2.47 3/8
Hoogste d.w. 1)	66.75	66.45	65.95	6.26	106	2.48 1/4
14 Nov. 1927	66.68 1/2	66.42	65.50	6.25	105 3/4	2.48 1/8
7 " 1927	66.70	66.47 1/2	65.37	6.25	105 7/8	2.48 3/8
Muntpariteit	66.67	66.67	64.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave.
 2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.
 In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
15 Nov. 1927	4,87 ^{1/8}	3,93	23,86	40,38
16 " 1927	4,87 ^{1/16}	3,93 ^{1/8}	23,86	40,40 ^{1/2}
17 " 1927	4,87 ^{9/16}	3,93 ^{1/8}	23,86 ^{1/2}	40,40 ^{1/2}
18 " 1927	4,87 ^{17/32}	3,93 ^{1/8}	23,87 ^{1/2}	40,39
19 " 1927	4,87 ^{3/4}	3,93 ^{1/8}	23,87 ^{1/2}	40,40 ^{1/2}
21 " 1927	4,87 ^{3/4}	3,93 ^{1/4}	23,87	40,41
22 Nov. 1926	4,84 ^{15/16}	3,57	23,73 ^{1/4}	39,97 ^{1/2}
Muntpariteit..	4,8667	19,30	23,81 ^{1/2}	40 ^{3/16}

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	5 Nov. 1927	12 Nov. 1927	14/19 Nov. 1927 Laagste	19 Nov. 1927 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ^{1/2}	97 ^{1/2}	97 ^{7/16}	97 ^{9/16}
Athene	Dr. p. £	367 ^{1/2}	368 ^{1/2}	366	370
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 ^{1/8}	1/10 ^{1/2}	1/10 ^{1/2}	1/10 ^{1/2}
Budapest ...	Pen. p. £	27.82	27.82 ^{1/2}	27.83	27.87
B. Aires ¹⁾ ...	d. p. \$	472 ^{7/32}	471 ^{9/16}	472 ^{25/32}	471 ^{7/8}
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/5 ^{63/64}	1/5 ^{61/32}	1/5 ^{15/16}	1/6
Constantin ...	Piast. p. £	912 ^{1/2}	912 ^{1/2}	910	940
Hongkong ...	Sh. p. \$	2/0 ^{7/8}	2/0 ^{7/8}	2/0 ^{7/8}	2/0 ^{7/8}
Kobe	Sh. p. yen	1/10 ^{5/8}	1/10 ^{5/8}	1/10 ^{5/8}	1/10 ^{5/8}
Lissabon ¹⁾ ...	d. per Esc.	229 ^{1/64}	229 ^{1/64}	27 ^{1/16}	215 ^{3/32}
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	50 ^{7/8}	51	50 ^{3/4}	51 ^{1/2}
Montreal ¹⁾	\$ per £	4.86 ^{3/8}	4.86 ^{3/8}	4.86 ^{1/2}	4.86 ^{3/4}
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	567 ^{1/64}	567 ^{1/64}	555 ^{1/64}	529 ^{1/32}
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/3 ^{15/16}	2/7 ^{9/16}	2/7	2/7 ^{7/8}
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ^{49/64}	2/3 ^{49/64}	2/3 ^{23/32}	2/3 ^{27/32}
Valparaiso ²⁾	\$ p. £	39.43	39.43	39.43	39.46
Warschau ...	Zl. p. £	43 ^{1/2}	43 ^{1/2}	43	44

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen ¹⁾	N. York ²⁾
14 Nov. 1927..	26 ^{18/16}	57 ^{3/8}
15 " 1927..	26 ^{11/16}	57 ^{3/8}
16 " 1927..	26 ^{11/16}	57 ^{3/8}
17 " 1927..	26 ^{1/2}	57 ^{3/8}
18 " 1927..	26 ^{1/2}	57 ^{3/8}
19 " 1927..	26 ^{7/16}	56 ^{7/8}
20 Nov. 1926..	25 ^{9/16}	53 ^{3/8}
20 Juli 1914..	24 ^{11/16}	54 ^{1/8}

GOUDPRIJS³⁾

	Londen
14 Nov. 1927....	84/11 ^{1/2}
15 " 1927....	84/11 ^{1/2}
16 " 1927....	84/11 ^{1/2}
17 " 1927....	84/11 ^{1/2}
18 " 1927....	84/11 ^{1/2}
19 " 1927....	84/11 ^{1/2}
20 Nov. 1926....	84/11 ^{1/2}
20 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in §c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	7 Nov. 1927	15 Nov. 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank....	f 3.974.063,58	f 27.510.631,64
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 140.201,29	" 1.767.238,80
Voorschotten op ultimo Oct. 1927 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting.....	" 42.018.016,74 ³⁾	" 42.948.412,89
Voorschotten aan de koloniën.....	" 1.660.106,29	" —
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	" 14.100.000,—	" 18.300.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	" 18.538.431,87	" 17.193.168,39
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. ²⁾	" —	" —
Id. op andere Staatsbedrijven ²⁾	" 1.485.348,03	" 1.285.348,03
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank....	—	—
Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	f 93.524.000,—	f 93.524.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 27.120.000,—	" 27.120.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank....	" —	" —
Zilverbons in omloop.....	" 12.424.368,50	" 12.478.030,—
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾ ..	—	—
Id. aan de Koloniën.....	—	" 1.536.888,94
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds ²⁾ ..	" 4.092.530,32	" 3.532.982,31
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ²⁾ ..	" 28.314.826,39	" 35.756.811,91
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	" 1.160.000,—	" 1.340.000,—
Id. aan diverse Instellingen ²⁾	" 5.869.749,—	" 5.861.650,86

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929. 2) In rek.-crt. met 's Rijks Schatkist. 3) Ult. Sept.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	12 Nov. 1927	19 Nov. 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	f 12.466.000,—	f 16.746.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	" 27.254.000,—	" 27.341.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 300.000,—	" 300.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 30.698.000,—	" 30.545.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 1.634.000,—	" 1.634.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 1.344.000,—	" 1.035.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 21 November 1927.

Activa.		
Binnenl. Wis. sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 130.815.446,26 Bijbnk. " 10.473.210,70 Ag.sch. " 15.087.924,03	f 156.376.580,99
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 144.627.687,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	" 144.627.687,—
Beleeningen op onderp.	Hfdbk. f 51.137.237,10 incl. vrsch. Bijbnk. " 8.146.908,27 Ag.sch. " 70.207.563,98	f 129.491.709,35
Op Effecten.....	f 123.788.409,35	—
Op Goederen en Spec.	" 5.703.300,—	" 129.491.709,35
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 67.841.690,— Muntmat., Goud " 322.274.615,86	f 390.116.305,86
Munt, Zilver, enz.	" 27.565.282,98	—
Muntmat., Zilver ..	—	" 417.681.588,84
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	—	" 23.759.566,27
Gebouwen en Meub. der Bank	—	" 5.000.000,—
Diverse rekeningen	—	" 58.255.948,05
		f 935.193.080,50
Passiva.		
Kapitaal.....	f 20.000.000,—	—
Reservefonds	" 7.027.840,39	—
Bijzondere reserve	" 8.000.000,—	—
Pensioenfonds	" 4.829.547,68	—
Bankbiljetten in omloop.....	" 806.426.070,—	—
Bankassignatiën in omloop.....	" 261.363,69	—
Rek.-Cour. { Het Rijk f 41.229.844,47 saldo's: { Anderen " 36.196.650,69	—	" 77.426.495,16
Diverse rekeningen	—	" 11.221.763,58
		f 935.193.080,50
Beschikbaar metaalsaldo	f 240.401.075,77	—
Op de basis van 1/5 metaaldekking ..	" 63.578.290,—	—
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	—	" 1.202.005.375,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
21 Nov. '27	67.842	322.275	806.426	77.688	240.401	47
14 " '27	67.842	318.266	820.252	57.011	237.428	47
7 " '27	67.840	318.266	834.664	40.307	237.702	47
31 Oct. '27	67.841	318.266	854.329	41.947	233.660	46
24 " '27	67.859	318.266	806.680	41.250	243.681	49
17 " '27	67.864	318.266	814.098	27.802	244.589	49
22 Nov. '26	61.729	356.281	823.296	22.324	273.639	52
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
21 Nov. 1927	156.377	—	129.492	144.628	58.256
14 " 1927	162.450	—	130.621	131.111	61.845
7 " 1927	161.539	—	133.389	131.016	57.731
31 Oct. 1927	159.507	—	144.875	127.841	59.511
24 " 1927	156.157	—	126.781	111.914	52.168
17 " 1927	157.325	—	141.959	106.825	33.774
22 Nov. 1926	63.379	—	126.791	182.451	61.245
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dts-conto's	Voorschotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 October 1927	2.144	2.702	195	30	1.839	1.056
1 September 1927	2.066	2.625	149	66	1.859	1.061
1 Augustus 1927	1.996	2.605	153	42	1.919	1.075
1 Juli 1927	1.947	2.671	152	14	1.854	881
1 Juni 1927	1.857	2.406	140	43	1.658	867
1 Mei 1927	1.769	2.473	150	48	1.825	856
1 October 1926	1.438	2.108	58	4	1.112	71

1) Sluitpost der activa. 2) Sluitpost der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Nov. 1927	200.300		319.600	68.900	122.600
12 " 1927	200.100		323.600	70.300	121.320
5 " 1927	201.000		321.600	74.500	121.780
15 Oct. 1927	183.208	17.140	324.715	76.582	120.373
8 " 1927	183.616	17.680	323.347	84.233	120.087
1 " 1927	183.653	17.709	320.812	87.830	119.941
24 Sept. 1927	183.831	17.616	321.414	76.990	122.087
20 Nov. 1926	198.299	28.263	331.885	68.640	146.990
21 Nov. 1925	144.080	42.034	342.138	37.068	110.879
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
19 Nov. 1927		177.200		***	52
12 " 1927		184.000		***	51
5 " 1927		182.800		***	51
15 Oct. 1927	12.228	25.650	128.878	37.839	50
8 " 1927	12.527	25.133	131.993	40.161	49
1 " 1927	12.806	25.552	129.742	42.236	49
24 Sept. 1927	13.165	24.846	126.006	35.505	51
20 Nov. 1926	12.311	23.120	95.135	49.933	57
21 Nov. 1925	16.843	24.945	83.616	67.933	49
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis ³⁾ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes			Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.	
16 Nov. 1927	151.597	135.207	294.958	56.250	245.318	
9 " 1927	151.637	135.929	296.742	56.250	247.015	
2 " 1927	151.251	136.576	294.222	56.250	244.480	
26 Oct. 1927	151.811	135.773	292.457	56.250	242.714	
19 " 1927	151.214	135.539	294.309	56.250	244.809	
12 " 1927	151.007	136.272	297.086	56.250	247.518	
17 Nov. 1926	153.000	138.109	287.120	56.250	236.301	
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—	

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
16 Nov. '27	41.335	55.621	16.599	98.713	36.140	31 ⁵ / ₁₆
9 " '27	41.310	54.854	18.413	95.467	35.458	31 ¹ / ₈
2 " '27	44.610	60.673	21.346	100.654	34.425	28 ³ / ₄
26 Oct. '27	40.690	52.998	20.966	90.845	35.788	32
19 " '27	47.550	56.177	22.097	99.381	35.425	29 ⁹ / ₁₆
12 " '27	52.930	53.560	21.830	101.505	34.485	28
17 Nov. '26	34.408	69.423	20.482	100.218	34.641	28 ¹¹ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in millioenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
17 Nov. '27	5.545	1.864	343	56	1.438	7	1.733
10 " '27	5.545	1.864	343	56	1.533	8	1.765
3 " '27	5.545	1.864	343	55	2.317	6	1.662
27 Oct. '27	5.545	1.864	343	56	1.632	7	1.664
20 " '27	5.545	1.864	343	55	1.412	7	1.668
18 Nov. '26	5.549	1.864	339	81	4.260	18	2.169
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Butt.gew. voorsch. a.d. Staat	Schat-kistbil-jetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
17 Nov. '27	24.850	5.849	24.489	55.443	10.459	29
10 " '27	25.350	5.840	24.459	55.909	10.793	46
3 " '27	25.750	5.824	23.912	55.855	10.225	36
27 Oct. '27	24.850	5.822	24.080	54.700	10.753	33
20 " '27	24.950	5.821	24.219	55.004	10.582	24
18 Nov. '26	35.850	5.530	4.866	54.064	3.741	31
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 millioen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat-aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in millioenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Devisen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Nov. 1927	1.854,5	70,1	287,1	2.167,6	42,4
7 " 1927	1.852,1	67,5	293,3	2.388,2	32,0
31 Oct. 1927	1.851,3	66,5	161,4	2.802,4	46,0
22 " 1927	1.851,5	66,5	160,8	2.434,8	31,6
15 " 1927	1.851,6	66,5	161,7	2.432,2	94,9
15 Nov. 1926	1.754,7	193,9	349,7	1.280,9	15,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
14 Nov. 1927	92,1	628,9	3.787,4	643,7	356,7
7 " 1927	92,1	619,4	4.020,5	616,8	345,1
31 Oct. 1927	92,1	570,8	4.230,6	608,1	379,1
22 " 1927	92,1	587,9	3.631,8	831,9	418,0
15 " 1927	92,1	544,6	3.792,6	689,7	411,5
15 Nov. 1926	91,3	791,6	3.009,7	829,6	233,4
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Nov., 31, 22, 15, Oct. '27, 15 Nov. '26, resp. 188; 38; 125; 130; 92; 281 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in millioenen Belgas.

Data 1927	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen-en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor terug-trokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
17 Nov.	699	443	42	508	36	400	1.986	23	81
8 "	691	452	42	501	45	400	1.999	26	69
3 "	691	453	42	496	50	400	2.012	32	51
27 Oct.	684	468	42	519	34	400	1.998	11	101
20 "	683	457	42	507	33	400	1.991	28	68
18 Nov. ²⁾	602	484	38	513	36	400	1.739	34	274

¹⁾ Aan de schatkist geceedeerd. ²⁾ 1926.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
19 Oct. '27	2.975,5	1.673,0	136,5	417,6	282,5
12 " '27	2.971,5	1.652,9	132,4	430,2	274,4
5 " '27	2.965,8	1.607,6	136,8	462,5	262,2
28 Sept. '27	2.988,9	1.678,5	137,4	430,3	242,1
21 " '27	2.994,2	1.712,9	139,4	414,6	218,7
14 " '27	2.983,7	1.718,8	140,4	375,3	226,7
20 Oct. '26	2.825,9	1.461,1	128,9	586,6	292,8

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
19 Oct. '27	500,4	1.716,8	2.429,1	131,3	71,8	75,1
12 " '27	510,1	1.733,8	2.405,0	131,2	71,8	75,0
5 " '27	504,9	1.717,0	2.426,3	131,1	71,5	74,9
28 Sept. '27	494,4	1.705,8	2.389,8	131,0	73,0	76,3
21 " '27	483,5	1.700,5	2.362,7	130,9	73,7	77,1
14 " '27	499,6	1.707,6	2.367,5	130,7	73,2	76,7
20 Oct. '26	307,0	1.729,8	2.257,6	124,0	70,8	74,1

¹⁾ Verhouding totaalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totaalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in millioenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
12 Oct. '27	660	15.039	6.067	1.705	20.122	6.375
5 " '27	660	15.092	6.056	1.713	20.111	6.356
28 Sept. '27	660	14.942	6.042	1.723	19.915	6.332
21 " '27	660	14.892	6.040	1.705	19.863	6.292
14 " '27	660	14.847	5.939	1.705	19.840	6.287
13 Oct. '26	693	14.407	5.596	1.642	19.118	5.736

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 21 November 1927.

De gang van zaken op de internationale effectenmarkten is gedurende de achter ons liggende berichtsweek niet bijzonder belangwekkend geweest. Te Berlijn zag het er een oogenblik naar uit, alsof de toestand iets beter zou worden. Er kwamen enkele kooporders in de markt — naar men meende op te merken, ook voor buitenlandsche rekening — en het gevolg is geweest, dat het algemeene koerspeil lichtelijk kon stijgen. Daarna echter heeft een rede van den heer Schacht, waarin hij opnieuw te velde is getrokken tegen de financiële politiek van de openbare lichamen, onrust gewekt en zijn de verkoopen weer overheerschend geworden. De argumenten, door den heer Schacht aangevoerd, zijn in overeenstemming geweest met die van den heer Parker Gilbert en hebben, evenals deze, scherpe bestrijding in verschillende kringen gevonden. De beurs echter heeft zich voor oogen gesteld, dat de onmiddellijke invloed van de opvattingen in Amerikaansche en leidende Deutsche kringen zich vermoedelijk voorloopig zal blijven weerspiegelen in schaarschte op de geldmarkt. In verband hiermede worden bijna geen engagementen aangegaan en is de handel ter beurze sterk ingekrompen. Na enkele koerschommelingen, in verband met de hierboven weergegeven gang van zaken, is het niveau van de meeste koersen dan ook vrijwel ongewijzigd gebleven.

Te Londen is de markt veel kalmer geweest, dan in de afgelopen weken het geval was. Dit gold niet voor de beleggingsafdeeling, welke zeer vast is gebleven en waar ook verschillende groote posten uit de markt zijn genomen. Over het algemeen heeft een gevoel van optimisme de leiding gehad, mede in verband met de publicatie van de cijfers van den buitenlandschen handel in October, welke gunstiger zijn geweest, dan aanvankelijk was verwacht. Van buitenlandse staatsfondsen hebben Braziliaansche obligaties in het bijzonder de aandacht getrokken. Ook van de nieuwe leeningen hebben vele een goed onthaal gevonden. O.a. bleek dit bij de emissie 5 pCt. Kenya en bij die ten behoeve van de nieuwe Margarine Union.

Te Parijs heeft de fondsenmarkt een dusdanig verloop gehad, dat van een tendens eigenlijk niet kan worden gesproken. Men volgt met belangstelling de begrotingsdebatten in de Kamer, doch vooral ziet men met spanning uit naar de discussies omtrent het petroleummonopolie.

Te New York is het koersverloop opgewekt geweest. De noteringen hebben bijna alle blijk gegeven van een herstel, zoodat de koersverliezen, welke in October op te merken zijn geweest, in de meeste gevallen weder zijn genivelleerd. Ook de beleggingsmarkt is vast gebleven en de geldmarkt heeft geen teekenen van verstijving getoond. Deze markt heeft ook geen invloed ondervonden van de aflossing — op 15 en 16 November — van ongeveer \$ 400.000.000 obligaties der tweede Liberty leening. De opvatting omtrent den gang van zaken in de nijverheid in de naaste toekomst is optimistisch gebleven.

Ten onzent heeft de markt een weinig bewogen verloop gehad. Ook voor de beleggingsafdeeling geldt deze karakteristiek. De handel is zeer gering gebleven, zoowel voor inheemsche als voor buitenlandsche obligaties. Laatstgenoemde, vooral de Deutsche soorten, hebben hun niveau vrij goed kunnen handhaven, al bestaat onder de tegenwoordige omstandigheden in vele kringen geen neiging tot uitbreiding van de belangen in deze richting. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105⁷/₁₆, 105⁵/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100⁴/₁₆, 100³/₁₆, 100⁵/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned.-Indië 1926: 98, 98¹/₁₆, 97³/₁₆; 5 pCt. Mexico £ 100—1000 (afgest.): 9, 9¹/₈, 9; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 70¹/₄, 70⁵/₈, 70¹/₄; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 106¹/₄, 105¹⁵/₁₆, 106.

Van de verschillende aandeelsoorten hebben rubberaandeelen op den voorgrond gestaan. Weliswaar zijn de omzetten binnen enge grenzen gebleven, doch de grondtoon was bijna voortdurend vast, voornamelijk in verband met de richting, welke de notering voor ruwe rubber heeft ingeslagen. De meeste aandacht hebben aandeelen Rubber Cultuur Mij. „Amsterdam” getrokken, niet in de eerste plaats door de koersvariatiën, doch door den ruimen handel. In de andere soorten waren de omzetten geringer, doch hier stond tegenover, dat de stijging van de koersen veelal belangrijker is geweest. Zeer groot was de belangstelling voor aandeelen Intercontinental Rubber Company, welke in enkele dagen tijds hun koerspeil spronggewijze konden zien stijgen. De aanleiding hiertoe is uitgegaan van de beurs te New York. Bepaalde feiten hieromtrent zijn niet bekend geworden; alleen verluide, dat de Mij. een bod had gekregen op de bezittingen in Sumatra. Amsterdam Rubber: 312¹/₄, 315, 319¹/₂, 320; Deli Batavia Rubber: 243¹/₄, 249¹/₂, 247¹/₂, 255¹/₂; Hessa Rubber: 423, 432¹/₂, 425¹/₄, 439¹/₂; In-

dische Rubber: 364, 372, 376, 378; Java Caoutchouc: 205, 209, 213, 215¹/₄; Kali Telepak: 330, 334, 339¹/₂, 343¹/₄; Kendeng Lemboe: 409, 417, 424, 425; Majanglanden: 340, 341, 339, 344; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 330, 336, 328, 333; Rdam Tapanoei: 160, 164, 169, 168¹/₂; Serbadjadi: 293¹/₄, 304, 309¹/₄, 313; Sumatra Caoutchouc: 268¹/₄, 273¹/₂, 276¹/₂; Sumatra Rubber: 298, 295, 301, 305; Ver. Ind. Cultuurondern.: 202¹/₂, 207⁵/₈, 208¹/₂, 209; Intercontinental Rubber: 117¹/₈, 121¹/₁₆, 132⁵/₃₂, 151¹³/₃₂, 173¹/₃₂.

Industriele aandeelen hebben een kalm verloop gehad. Aandeelen Philips hebben een stijging kunnen ondergaan, nadat de druk, op de markt uitgeoefend door den verkoop van claims, was verdwenen. Kunstzijdesoorten hebben een kwijnend bestaan gehad, voornamelijk doordat de beurs te Berlijn geen aanwijzing voor een bepaalde richting heeft gegeven. Aandeelen van Berkel's Patent hebben de aandacht getrokken door een koersherstel, hetwelk eveneens in de hand is gewerkt doordat de nieuwe emissie tot een einde is gebracht. Daarentegen waren aandeelen Jurgens eenigszins gedrukt. Van Berkels Patent: 166¹/₂ (ex div.), 169¹/₂, 173¹/₂, 172¹/₂, 172; Centrale Suiker Mij.: 115¹/₂, 117, 116, 115; Hollandische Kunstzijde Ind. 136¹/₄, 138¹/₄, 139¹/₄, 137; Jurgens: 244⁷/₈, 242, 240⁷/₈, 237; Maekubee: 113¹/₂, 115¹/₄, 114¹/₂, 115¹/₂; Ned. Gist- & Spiritusfabr.: 411, 412¹/₂, 414¹/₄; Ned. Kunstzijdefabriek: 374, 378¹/₂, 376, 371¹/₂, 375¹/₄; Philips Gloeilampenfabr.: 462, 471¹/₂, 473; Zweedsche Lucifer Mij.: 361¹/₂, 358, 363, 361.

De tabaksmarkt was kalm, bij vaste koersen. De meeste aandeelen hebben blijk gegeven van eenige verbetering. Arendsburg: 674, 673, 668¹/₄, 676; Besoeki Tabak Mij.: 530, 534, 537, 539; Deli Batavia Mij.: 524, 529¹/₄, 527¹/₂, 529¹/₂; Deli Mij.: 456, 457, 459¹/₄, 460, 458¹/₄; Ngoepit: 442, 441, 440; Oostkust: 249¹/₄, 252, 253, 254; Senembah: 476¹/₄, 479, 482, 480¹/₂.

Ook de suikermarkt heeft een stil verloop gehad. Omtrent de suikerconferentie te Parijs zijn nog geen mededeelingen verstrekt, welke de beurs in staat stellen een vast omljnd oordeel te vormen omtrent de daar besproken punten. Bovendien hangen de te nemen maatregelen nog af van de discussies, welke gevoerd moeten worden met de tegenwoordigers van de Nederlandsch-Indische suikernijverheid. Men wenschte eerst de resultaten hiervan af te wachten, alvorens een bepaalde houding ter beurze aan te nemen. Besito Cultuur Mij.: 285, 280; Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 177¹/₄, 179, 177, 181; Handelsverg. Amsterdam: 804, 806¹/₂, 791¹/₂, 802¹/₂, 798¹/₄; Javasche Cultuur Mij.: 418, 416, 414¹/₂, 421, 419¹/₂; Kalibagor: 447¹/₂, 453, 460, 456; Maron: 292¹/₂, 289, 288, 293, 291; Krian: 252, 253, 260, 264¹/₄, 249 (ex div.); Ned.-Ind. Suiker Unie: 307¹/₄, 305¹/₂, 308¹/₄, 307; Poerworedjo: 127¹/₄, 126¹/₂, 128; Sindanglaet: 479, 478, 487, 486; Suiker Cultuur Mij.: 303, 308, 306; Watotoelie Poppoh: 891, 895, 900, 905.

Petroleumaandeelen waren vrij vast, voornamelijk voor aandeelen Koninklijke, waartoe de aanleiding van Parijs schijnt te zijn uitgegaan. Overigens bleef ook hier de handel gering. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 336, 339¹/₂, 333, 338; Kon. Petr. Mij.: 360, 363¹/₂, 357⁵/₈, 361¹/₄, 360¹/₄; Perlak Petroleum: 74, 78, 79¹/₂, 79¹⁵/₁₆; Peudawa: 17¹/₄, 18, 17¹/₂; Marland Oil: 36¹/₁₆, 37¹³/₁₆, 36³/₄.

Scheepvaart-aandeelen hebben zich eenigszins op den achtergrond bewogen, waarbij een lichte neiging tot daling van het koerspeil op te merken is geweest. Holland-Amerika Lijn: 81¹/₂, 80, 81; Java-China-Japan Lijn: 132, 128¹/₂, 130; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 100¹/₂, 99¹/₂, 100; Ned. Scheepvaart Unie: 195¹/₄, 194¹/₄, 195; Nievelt Goudriaan: 133, 129, 130¹/₄; Stoomv. Mij. Nederland: 197.

Van mijn-aandeelen konden aandeelen in tinondernemingen een opgaande richting inslaan, terwijl ook grootere vraag is ontstaan voor aandeelen Algemeene Exploratie Maatschappij. Alg. Exploratie Mij.: 63¹/₄, 65¹/₂, 66¹/₂, 67⁷/₈; Billiton te Rubriek: 840, 878, 870, 878; Boeton Mijnb. Mij.: 140, 141, 143¹/₄; Müller & Co.'s Mijnb. Mij.: 72⁷/₈, 71¹/₄, 74; Redjang Lebong: 145; Singkep Tin Mij.: 452¹/₂, 460, 464, 456, 454.

Bankaandeelen waren kalm, doch vast. Amsterdamsche Bank: 176¹/₂, 177, 177¹/₄; Incasso Bank: 125; Koloniale Bank: 274¹/₂, 277¹/₂, 275¹/₂, 275¹/₄; Ned.-Ind. Handelsbank: 177¹/₂, 176, 177¹/₄; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 174¹/₂, 175¹/₂, 176¹/₄, 176¹/₄; R'damsche Bankvereniging: 94¹/₂, 94, 94¹/₂, 95; Twentsche Bank: 145, 146.

De Amerikaansche markt was stil, doch de stemming is doorgaans opgewekt gebleven. American Water Works: 625, 615; Anaconda Copper: 99, 98¹/₂, 100, 101¹/₂; Studebaker: 567¹/₂, 57¹/₄, 58; United States Steel Corp.: 142¹/₄, 141¹/₂, 143¹/₂; Atchison Topeca: 192¹/₂, 190¹/₄; Baltimore & Ohio: 119¹/₄, 120, 120¹/₄; Erie: 63¹/₂, 64¹/₂, 63; Missouri Kansas & Texas: 42, 43¹/₂, 42¹/₂; Union Pacific: 190¹/₄, 189, 190¹/₂; Wabash Railway: 65¹/₄, 64³/₁₆, 64¹/₂.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 22 November 1927.

Tarwe. Over het algemeen waren de graanmarkten in de afgelopen week vast gestemd. Wat tarwe betreft, zijn er natuurlijk van Noord-Amerika weinig nieuwe gezichtspunten over de oogsten, behalve dat men, vooral in de Canadeesche markt, gebrek heeft aan goede kwaliteiten tarwe. Een groot percentage van den oogst is van mindere hoedanigheid en dit is wel de hoofdoorzaak dat de termijnmarkt te Winnipeg zoo'n vast verloop heeft. Vergeleken bij een week geleden, is Chicago slechts een fractie hooger, doch te Winnipeg bedraagt de verhooging circa 2 d.c. per bushel van 60 lbs. Bovendien is ook de zichtbare voorraad, zoowel in de Vereenigde Staten als in Canada, verminderd, wat in dezen tijd van het jaar nauwelijks verwacht kon worden. De algemeene attentie is in hoofdzaak gevestigd op de oogsten van het Zuidelijk Halfrond. Wat Australië betreft, hiervan zijn de berichten in den laatsten tijd gunstig geweest, maar dit neemt niet weg, dat een schatting van de totale opbrengst van den Australischen oogst circa 1½ miljoen tons minder geeft dan een jaar geleden.

Van Argentinië worden naar Europa slechts gunstige berichten gezonden, doch via Amerika ontvangt men herhaaldelijk berichten over roest en zelfs zwarte roest. Maar met dat al geeft een particuliere Amerikaansche schatting van den nieuwen oogst cijfers aan, die al heel weinig van de groote opbrengst van het vorige jaar verschillen. Vergeleken met een week geleden, zijn dan ook de noteringen te Buenos Ayres en te Rosario vrijwel onveranderd. Dat de prijzen voor Platatarwe in Europa hooger zijn, is dan ook voornamelijk een gevolg van de hoogere vrachtenmarkt. In tegenstelling met de Canadeesche vrachten, zijn de Zuid-Amerikaansche vrachten in de afgelopen week zeer vast geweest, ten gevolge van levendige vraag naar booten van den kant van afladers, ten gevolge van de zooveel betere Europeesche markten. Niet alleen dat betrekkelijk spoedig groote verschepingen van tarwe en lijnzaad te verwachten zijn, maar ook de maïszaken gaan nog onveranderd door, zoodat ook voor dit artikel zeer veel tonnage noodig is.

De Europeesche vraag voor tarwe was over het algemeen veel beter, vooral op het Continent, doch ook in de Engelsche markten kwamen veel meer zaken tot stand. Toch zijn de verschepingen van sommige kwaliteiten tarwe in den laatsten tijd te groot geweest, vooral wat betreft Amerikaansche Hard Winter tarwe. Als gevolg daarvan, noteeren de meeste Continentale markten voor deze soort nog lager dan de Amerikaansche pariteit. In de afgelopen week waren weliswaar de verschepingen kleiner dan de week tevoren, maar ze zijn toch nog zeer ruim. Toch hebben alle markten den indruk gegeven, dat er van de voorraden wordt afgewerkt en het is duidelijk, dat de hoeveelheid goede tarwe, althans in de Noord-Westelijke Europeesche markten, niet zoo overvloedig is als men wel gemeend heeft. Men krijgt den indruk, dat de behoeften niet veel geringer zijn dan een jaar geleden en daar de Oost-Europeesche landen

blijkbaar niet over een belangrijk export-saldo beschikken, ziet het er wel naar uit of de niet-Europeesche exportlanden er in zullen slagen de prijzen voor tarwe, althans op het tegenwoordige niveau, te handhaven. Het koudere weer heeft eveneens als een prikkel voor de vraag gewerkt.

Rogge. De roggemarkten zijn onder invloed geweest van de verhoogde prijzen voor tarwe en andere granen. De vraag is evenwel niet bijzonder groot geweest, alleen werd er nu en dan door Noord-Duitschland wat opgenomen. Toch zijn de prijzen te Chicago, vergeleken bij een week geleden, nog wat teruggelopen, waarschijnlijk ten gevolge van de geringe vraag voor export. Andere landen dan Noord-Amerika bieden vrijwel geen rogge aan. Het hangt er nu maar van af of Noord-Amerika tot Europa, dan wel Europa tot Noord-Amerika moet komen.

Maïs. De maïsmarkten zijn zeer vast geweest, bijna uitsluitend ten gevolge van groote vraag. Weliswaar zijn de verschepingen in de afgelopen week geringer dan een week te voren, maar ze zijn voor den tijd van het jaar toch nog zeer groot. De vraag voor maïs kwam voornamelijk van Noord-Duitschland en Scandinavië. Dit laatste land heeft aanzienlijke kwantiteiten van de goedkope partijen te Antwerpen opgenomen en daar ook de vraag in Zuid-Duitschland en Nederland verbeterde, zijn de loco prijzen in bijna alle markten gestegen. Een deel van de Deutsche vraag is ten gevolge van het feit, dat men spoedig een aanzienlijke verhooging van het invoerrecht op maïs verwacht voor de branderijen, terwijl daarentegen het recht voor maïs voor andere doeleinden eenigszins verlaagd zal worden. Men weet nog niet wanneer dit zal ingaan, maar het is begrijpelijk, dat de industrie intusschen groote aankopen doet, ten einde nog voorraden te kunnen maken op basis van het heden geldende invoerrecht. Toen op deze wijze zeer veel van de spoedig verwachte maïs werd opgenomen, werden ook de Engelsche markten levendiger. Niettegenstaande de groote verschepingen van den laatsten tijd, was er naar Engeland niet zooveel maïs onderweg, en men begreep dus, dat men hoogere prijzen voor stoomende ladingen zou moeten betalen, wilde men de markten niet te veel ontblooten. In verband met deze Europeesche vraag zijn de markten in Argentinië gestegen, maar de grootste stijging in de Europeesche markten was, evenals bij tarwe, het gevolg van de stijgende vrachten. Het aanbod van maïs van de Donaulanden is onbeteekenend en zelfs trachten enkele afladers vroegere contracten terug te koop. Ook Rusland biedt geen maïs aan, terwijl Zuid-Afrika, in stede van de hoogere prijzen in Europa te willen profiteeren, door ruimer aan te bieden, zich veeleer nog meer heeft teruggetrokken. De ondervinding van den laatsten tijd, dat de zeer groote verschepingen van La Plata geen blijvend druk op de Europeesche markt hebben kunnen uitoefenen, heeft, zooals vanzelf spreekt, de stemming zeer vast gemaakt en ofschoon ruime offertes van de Plata verschepers wel degelijk den indruk geven, dat het exportsaldo in Argentinië nog zeer groot is, heeft men daarvoor op dit oogenblik weinig vrees.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Dec.	Maïs Dec.	Haver Dec.	Tarwe Nov.	Maïs Nov.	Lijnzaad Nov.
19 Nov. '27	126 3/8	86%	49%	11,15 ¹⁾	7,20 ²⁾	14,60 ²⁾
12 " '27	127 7/8	82%	48%	10,95	6,95	14,85
19 Nov. '26	133 1/8	71%	41%	12,25 ²⁾	5,50 ¹⁾	14,95 ²⁾
19 Nov. '25	159 1/2	75%	39%	13,05 ²⁾	8,20 ²⁾	18,50 ²⁾
19 Nov. '24	151 3/4	118	53 1/8	15,90 ²⁾	11,20 ²⁾	23,50 ²⁾
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70

1) per Febr. 2) per December.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	21. Nov. 1927	14 Nov. 1927	22 Nov. 1926
Tarwe (Hardwinter II) ... ¹⁾	13 1/2	13,50	16,—
Rogge (No. 2 Western) ... ¹⁾	12,30	12,—	12,50
Maïs (La Plata) ... ²⁾	188,—	179,—	177,—
Gerst (48 lbs. malting) ... ²⁾	234,—	230,—	215,—
Haver (Canada 3) ... ¹⁾	12,70	12,60	11,75
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ... ¹⁾	13,30	13,05	12,10
Lijnzaad (La Plata) ... ²⁾	350,—	352,—	386,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	13/19 Nov. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	13/19 Nov. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	56.558	1.954.523	1.509.165	—	39.252	13.842	1.993.875	1.523.007
Rogge.....	6.383	364.901	244.593	—	743	1.940	365.644	246.533
Boekweit.....	1.878	18.294	19.278	—	67	1.418	18.361	20.696
Maïs.....	25.489	1.228.412	825.879	6.115	210.113	106.912	1.438.525	932.791
Gerst.....	17.131	441.840	352.508	323	13.344	12.311	455.184	364.819
Haver.....	2.278	190.476	160.169	—	2.829	2.811	193.305	162.980
Lijnzaad.....	11.909	233.694	195.528	17.861	218.140	188.811	451.834	384.339
Lijnkoek.....	2.971	168.335	221.849	—	—	—	168.335	221.849
Tarwemeel.....	4.228	107.978	96.648	1.293	39.983	25.192	147.961	121.840
Andere meelsoorten....	208	10.957	14.380	—	—	—	10.957	14.380

De berichten over den nieuwen oogst van La Plata zijn voorloopig nog zeer gunstig. De uitzaai is voltooid en de bebouwde oppervlakte is nog wat grooter dan een jaar geleden.

Gerst. Ook de gerstmarkt is zeer vast geweest, maar ook deze week kwamen zeer weinig zaken tot stand met de exportlanden. Ofschoon de Vereenigde Staten dit jaar een veel grooteren oogst hebben dan een jaar geleden, merkt men van sterk aanbod al heel weinig. De verschepingen van gerst zijn in den laatsten tijd tamelijk groot geweest en Europa was tamelijk goed voorzien. Als gevolg hiervan zijn de prijzen in Europa lager dan hetgeen men in Noord-Amerika vraagt, maar waar de Noord-Amerikaansche afladers blijkbaar hun prijzen niet van beteekenis kunnen verlagen, zijn toch ook de prijzen in Europa geleidelijk aan hooger gekomen. Van den Donau worden slechts enkele partijen aangeboden en ook Rusland houdt zich steeds teruggetrokken. In Engeland werd een en ander verhandeld in Platagerst op den nieuwen oogst.

Haver. De havermarkt is weinig levendig geweest, ook al ten gevolge van gering aanbod. Voor goede soorten haver blijft de vraag voortduren, maar de aankopen van eenigen tijd geleden schijnen voorloopig voldoende te zijn om in deze vraag te voorzien.

SUKKER. NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart.	Londen			New York 96° Centri- fugats
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Nov./Dec.	Cuba's 96° c.f. Nov./Dec.	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
14 Nov. '27	f 17 ¹³ / ₁₆	32/-	13/3	13/6	4,71
7 " '27	" 17 ¹ / ₄	32/-	13/-	—	4,58
14 " '26	" 19 ¹¹ / ₁₆	35/-	16/3	13/9	4,58
14 " '25	" 17 ⁵ / ₈	32/-	13,1 ¹ / ₂	11/1 ¹ / ₂	4,18
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11 ¹³ / ₃₂	18/-	—	—	3,26
	basis 99°				
	f 14 ¹³ / ₃₂ ¹				

¹) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3p. 100 KG.

De besprekingen welke te Parijs gehouden werden door Kolonel Tarafa met de afgevaardigden der suikerindustrie van Duitschland, Polen en Tsjecho-Slowakije hebben blijkbaar voorloopig tot aanneming van de door Cuba voorgestane beginselen geleid door de genoemde landen.

Vooralsnog echter bleven de verschillende groote suikermarkten vrij ongevoelig voor één en ander; de stemming was de afgelopen week kalm, doch prijshoudend.

In New York hadden de noteeringen het volgend verloop:

	Sp. C.	Dec.	Jan.	Mrt.	Mei	Juli
Slot voorafg. week	4.65	2.90	2.92	2.87	2.95	3.01
Opening verslagweek	4.71	2.9	2.94	2.89	2.96	3.04
Slot verslagweek	4.65	2.85	2.89	2.89	2.96	3.04

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 65.000 tons, de versmeltingen 48.000 tons tegen 58.000 tons in 1926 en de voorraden 214.000 tons tegen 208.800 tons.

In Koloniale ruwe suiker ging het een en ander om op basis van ongeveer 27/8 d.c. c. & fr. New York voor Cuba-suiker.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche productie tot 15/11	4.508.521	4.884.658	5.125.970
Weekontv. afscheephavens	24.598	38.253	29.338
Totaal sedert 1 Jan.—12 Nov.	4.119.998	4.583.397	4.907.403
Weekexport	56.503	83.851	72.262
Totale export sedert 1/1-12/11.	3.678.443	4.253.905	4.518.859
Voorraad afscheephavens	465.875	329.492	388.544
Voorraad Binnenland	224.200	161.261	93.567

In Londen brokkelden prijzen op de termijnmarkt aanvankelijk wat af; daarna trad echter een herstel in en de markt sloot op hogere noteeringen dan aan het einde der voorgaande week:

November 1927....	Sh. 14/6	Maart 1928....	Sh. 16/6
December "....	" 14/6	Mei "....	" 16/9 ¹ / ₂
		Aug. "....	" 17/0 ¹ / ₂

Op Java was de markt voor tweedehands suiker de afgelopen week vast en trokken prijzen f 1/4 a f 3/8 aan. Aan het eind der week bestond vraag tot f 15.37 1/2 voor Superieur ready t.m. Februari; f 15,50 voor Februari/Maart en tot f 14,37 1/2 voor No. 16 en hooger.

Hier te lande was de markt de afgelopen week vast gestemd. Prijzen openden ongeveer f 1/4 hooger dan bij slot der voorgaande week en trokken nog verder aan. De noteeringen waren aan het slot: December f 17 1/2; Maart f 17 7/8; Mei f 18 1/8; Augustus f 18.—, geboden. De omzet bedroeg deze week ongeveer 4700 tons.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	18 Nov. 1927	11 Nov. 1927	4 Nov. 1927	18 Nov. 1926	18 Nov. 1925
New York voor Middling...	19,80 c	20,05 c	21,20 c	13,05 c	21,10 c
New Orleans voor Middling	19,52 c	— c	20,96 c	12,64 c	20,25 c
Liverpool voor Middling...	10,91 d	11,04 d	11,75 d	6,99 d	10,79 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '27 tot 12 Nov. '27	Overeenkomstige periode	
		1926	1925
Ontvangsten Gulf-Havens.	4433	5650	4413
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	332	782	789
" "t Vasteland etc.	1777	1850	1770
" " Japan.....	382	387	319

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	11 Nov. '27	Overeenkomstig tijdstip	
		1926	1925
Amerik. havens.....	2492	2651	1400
Binnenland.....	1259	1346	1638
New York.....	214	96	44
New Orleans.....	427	592	427
Liverpool.....	604	537	267

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 16 November 1927.

Het Bureau-rapport van Woensdag viel „bearish” uit in tegenstelling met de algemeene verwachting. Amerikaansche katoenprijzen daalden daarop van 80 tot 100 punten in New York en ca. 50 punten in Liverpool. J.l. Vrijdag was er een verdere daling in Liverpool, doch New York ging dien dag weer hooger en Liverpool volgde deze stijging op Zaterdag. Sedert dien tijd zijn fluctuaties minder gepro- nounceerd geweest en de huidige prijs voor Middling American spot in Liverpool a 11.16 geeft een daling aan van 51 punten bij een week geleden. Egyptische katoen is vaster geweest en toont weinig verandering. De algemeene flauwe stemming in den handel bleek wel uit de loco-verkoop in Liverpool, welke gedurende de afgelopen week, evenals de week daarvoor, slechts 37.000 balen hebben bedragen.

In de Amerikaansche garenmarkt is weinig verandering gekomen en de positie van Amerikaansche spinners is verre van rooskleurig. De opheffing van alle controle heeft een groote onregelmatigheid wat prijzen betreft veroorzaakt. Marges zijn veel kleiner geworden en de actie van enkele verkoopters, die orders tot zeer verliesgevende prijzen geboekt hebben, wordt door de andere producenten sterk veroordeeld. Verkoopten zijn over het algemeen klein, hoewel hier en daar flinke hoeveelheden schijnen te zijn afgesloten echter, zooals boven reeds vermeld, tegen zeer ruineuze prijzen. Men begint echter hoe langer hoe meer tot de overtuiging te komen, dat een betere toestand niet vermeer af is, hetgeen wij uit de meerdere vraag ook wel zouden concludeeren. Prijsideeën van koopers zijn echter een penny lager dan die van spinners, hoewel deze op deze basis reeds grof verlies lijden. Naar wij meenen, is het grootste gedeelte der biedingen gebaseerd op 9 1/2 d. katoen. In Egyptische soorten heeft men ook weinig vertrouwen in het huidig prijsniveau waardoor weinig gekocht wordt; spinners van de fijnere nummers zijn echter over het algemeen goed bezet, zelfs tot de eerste maanden van het nieuwe jaar, zoodat zij dan ook niet tot prijsconcessies bereid zijn. De lagere nummers worden moeilijker verkocht, waardoor prijzen ook gedaald zijn. Over het algemeen worden er slechts kleine hoeveelheden omgezet voor spoedige levering. De cijfers van den Board of Trade betreffende den export van katoenen garens voor de maand October, welke de vorige week gepubliceerd werden, geven een verhooging aan van 1.871.000 pond vergeleken bij die van dezelfde maand

verleden jaar, doch zijn meer dan ruim 2½ miljoen pond minder dan in October 1925. De afname van Duitschland en Nederland bedroeg in October 1925 ruim tien miljoen pond, in 1926 iets over 5 miljoen en dit jaar ruim 7 miljoen pond, zoodat de toename van verleden jaar zich wel grotendeels uit de vermeerderde afname naar boven-genoemde beide landen laat verklaren.

De stemming in de doekmarkt is bepaald gunstiger geworden. Dit is voornamelijk een gevolg van de verbeterde vraag van de Oostersche markten, speciaal van Indië. Gedurende de laatste dagen heeft zich een goede vraag ontwikkeld, speciaal in stapels, hoewel wij tot nu toe weinig hooren van afgesloten transacties. Zoodat wij reeds boven gezegd hebben was het Bureau Rapport voor velen een verrassing, doch door de flauwere stemming van katoenprijzen, tegelijk met de opheffing van alle controle in de garenmarkt, zijn vele koopers tot de conclusie gekomen, dat het geschikte moment om te koopen thans misschien is aangebroken. Het vertrouwen is echter nog niet geheel voldoende hersteld, waardoor de zaken zich weer geheel normaal zouden kunnen ontwikkelen. Wij kunnen slechts herhalen, dat de toon in de markt veel beter is en wij kunnen slechts hopen, dat de vastheid van prijzen zal blijven voortduren, waardoor het vertrouwen zich weer geheel zal kunnen herstellen.

Liverpoolsnoteringen	Oost. koersen 8 Nov. 15 Nov.
9 Nov. 16 Nov.	T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5
F.G.F. Sakellaridis 19,30 18,95	T.T. op Hongkong 2/0 2/0
G.F. No. 1 Oomra. 8,80 8,15	T.T. op Shanghai 2/6 2/7

KOFFIE.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 October in duizenden balen.

	1927	1926	1925	1924	1923
Voorraad in Europa..	1.654	1.483	1.536	1.342	1.532
Stoomend { Brazilië ..	678	565	707	860	928
n. Europa { Oost-Indië.	138	142	124	-53	21
	2.470	2.190	2.367	2.255	2.481
Voorraad Ver. Staten	547	912	716	739	926
Stoomend naar Ver. Staten { Brazilië ..	635	536	553	598	757
	3.652	3.638	3.636	3.592	4.164
Voorraad in Rio	330	287	249	333	693
" " Santos..	884	909	1.327	1.782	937
" " Bahia ..	25	22	18	20	26
" " Victoria.	94	—	—	—	—
Totaal	*4.985	*4.856	*5.230	*5.727	*5.820
Op 1 September	*5.064	*4.927	*5.237	*5.287	*5.852
Op 1 Juli	*4.720	*4.571	*5.085	*5.071	*5.340

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Sao Paulo..

1 Juli 1924	4.592.000 balen
1 Juli 1925	1.786.000 "
1 Sept. 1925	1.892.000 "
1 Oct. 1925	2.604.000 "
1 Juli 1926	2.833.000 "
1 Sept. 1926	4.011.000 "
1 Oct. 1926	5.255.000 "
1 Juli 1927	3.312.000 "
1 Sept. 1927	7.750.000 "
15 Sept. 1927	8.261.000 "

Het begin van de afgelopen week was iets vaster en de prijzen der verschillende soorten liepen iets op. Spoedig daarna kwam echter wederom een terugslag en de prijzen zakten weder even veel in als zij in de eerste dagen waren gestegen. De kost- en vracht-aanbiedingen van Santos liepen zelfs nog meer terug en op het oogenblik van het afsluiten van dit bericht zijn zij ongeveer 2/- à 2/6 lager dan een week geleden. De Rio-aanbiedingen daarentegen zijn ongeveer geheel gelijk aan die van verleden week, terwijl ook Nederlandsch-Indië met Palembang Robusta onveranderd is. In de tweede hand wordt laatstbedoelde soort echter iets lager aangeboden.

De termijnmarkt, die ook aanvankelijk iets was opgelopen, brokkelde daarna weder af en de markt sluit door een ongeveer ¼ ct. lager dan acht dagen tevoren.

Nieuws van betekenis uit de productielanden is er deze week niet ontvangen. De berichten over schade door te veel regen aan den bloei van den volgende Santos-oogst hielden aan. In elk geval schijnt de bloei onregelmatig te zijn geweest en van sommige zijden wordt zelfs bericht, dat vele boomen zouden zijn gestorven.

De kalme, weifelende stemming der laatste dagen was oorzaak, dat de afzet ditmaal weder kleiner was. Alleen in gevallen van hooge noodzaak trad de consumptie als koo-

per op. Ook op aflading kwamen slechts zeer weinig zaken tot stand.

Een heden ontvangen telegram uit Brazilië bericht, dat de voorraad in de haven van Rio, die sedert het midden van October werd opgegeven als bedragende ongeveer de vastgestelde hoeveelheid van 360.000 balen, bij hertelling bleek 67.000 balen te hoog te zijn aangenomen, waardoor deze voorraad, die 19 dezer nog werd opgegeven als 352.000 balen, voor 20 dezer, na aftrek van den uitvoer van dien dag, werd geseind als te bedragen 259.000 balen. Verwacht mag worden, dat in de eerstvolgende dagen nu weder groote aanvoeren van uit het binnenland naar die haven zullen worden doorgelaten om den voorraad op het cijfer van 360.000 balen te brengen. Een half-officieele mededeeling uit Rio geeft den voorraad in de binnenlandsche pakhuizen van Rio aan op 201.300 balen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 94/- à 95/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 93/- à 99/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 61/6 à 62/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, December-verscheping, 33 ct.; Palembang Robusta, Januari-verscheping, 33¼ ct.; Palembang Robusta, Februari-verscheping, 33½ ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.
22 Nov.	52½	50¾	49⅞	—	41½	40¼	39¼	38¼
15 "	52½	50¾	49⅞	—	41½	40¼	39¼	38¼
8 "	52½	51⅞	50⅞	—	43½	42¼	41	39¾
1 "	52½	51⅞	50⅞	—	43½	42¼	41	40

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
21 Nov.	\$ 12,78	\$ 12,87	\$ 12,82	\$ 12,77
14 "	" 12,76	" 12,79	" 12,72	" 12,65
7 "	" 13,50	" 13,41	" 13,32	" 13,18
31 Oct.	" 13,45	" 13,33	" 13,22	" 13,10

Rotterdam, 22 November 1927.

THEE.

De theemarkt gaf in de afgelopen week een lichte reactie te zien, waarschijnlijk als gevolg van den op het oog tegenvallenden maandstaat van den „Board of Trade" over October.

Vooraf het feit, dat de voorraden in entrepôt gestegen zijn tot bijna het peil van verleden jaar, werkte eenigszins verslappend op den kooplust. Goede kwaliteiten bleven ten volle prijshoudend, terwijl ook goede vraag bleef bestaan voor bladsorteeringen. Ordinaire- en middensort gruis moesten ¼ à ½ d. in prijs laten vallen.

De verschepingen uit de Noordelijk Britsch-Indische havens gedurende October bedroegen 52 miljoen lbs., waartegenover October 1926 staat met nog geen 47 miljoen lbs. Deze vluggere afscheep van den oogst zal ten nadeele komen van de latere verschepingen, te meer waar de Britsch-Indische oogst van dit jaar, zoodat men weet, ruim 12½ miljoen lbs. ten achter staat bij die van verleden jaar.

De grondtoon van de theemarkt blijft echter vast. Amsterdam, 21 November 1927.

STEENKOLEN.

Een zaak van eminent belang is de poging in Wales, te geraken tot de oprichting van een lichaam, dat prijsregulend zal optreden. Zeer zeker is dit reeds de zooveelste poging, doch men mag aannemen, dat vele mijnheerenaars op het oogenblik ervoor voelen zullen tot de totstandkoming mede te werken. De bedoeling zou zijn, door het over de geheele linie storten van 3 d. per ton in een fonds, steun te verlenen aan mijnen, die, om te kunnen voortbestaan prijzen moeten aannemen, die onder den kostprijs liggen. In elk geval heeft deze opzet reeds thans een verdere afbrokkeling voorkomen.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde	f 9,50
Durham Ongezeefde	" 10,75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	" 12,25
Schotsche Gezeefde	" 9,75

Yorkshire Gewassen Doubles f 11,75
 Westfaalsche Veförder „ 13,25
 „ Vetstukken „ 14,50
 „ Smeenootjes „ 14,—
 „ Gasvlamföder „ 13,25
 „ Gietcokes „ 16,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10,60.

Markt prijshoudend.

N.B. Door een zetfout is de laatste zinsuade van de eerste alinea van ons bericht van 8 dezer geheel onbegrijpelijk geworden. Men leze in plaats van „onbelangrijk“: „onbegrijpelijk“.

IJZER.

Op de Engelsche ruwijzermarkt is de stemming voor Clevelandijzer vast. De productie kan geheel worden afgezet, terwijl bovendien de voorraden afnemen. Lux 3 is inderdaad vaster geworden, het in ons vorig overzicht gegeven bericht uit Engelschen bron hieromtrent, werd deze week bevestigd door het Brusselsche beursbericht. Op de Fransche ruwijzermarkt is meer vraag van de zijde der binnenlandsche verbruikers. Over het algemeen is dus de situatie voor de producenten eenigszins verbeterd.

De staalproducenten handhaven hun vaste houding, niet tegenstaande de vraag beperkt is. De prijzen zijn een kleinigheid gestegen.

	Notering in de week van		
	7/13 Nov. 1927	14/20 Nov. 1927	15,26 Nov. 1926
Ruwijzer.			
<i>f.o.t. furnace</i>	Sh.	Sh.	Sh.
*Cleveland Foundry no. 1	70/-	70/-	125/6
„ „ „ 3	67½	67½	120/6
„ „ „ 4	66¼	66¼	119/6
*Hematite East Coast mixed numbers	72/-	71½	—
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3	420,—	420,—	600,—
Semi-phosphoreuse	455,—	455,—	640,—
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereihoiseisen no. 1	86.50	86.50	88.—
„ „ „ 3	78.—	78.—	86.—
Hämatit	87.50	87.50	93.50
<i>f.o.b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3.	57/-58/-	58/-60/-	82
Walsproducten.			
<i>f.o.b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Stafijzer	95-95/6	96	112/6
Plaatijzer 5 mM.	119-120	119-120	122/6
„ 3 „	124-125	124-125	134/6-135
* Clevelandijzer 2½ sh. lager voor Schotland en export.			

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Staandaard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
21 Nov. 1927	59.15/-	64.12/6	267.2/6	21.2/6	26.12/6
14 „ 1927	58.12/6	63.11/-	264.7/6	20.15/-	26.-/-
7 „ 1927	58.10/-	63.5/-	257.17/6	20.5/-	26.-/-
31 Oct. 1927	56.12/6	62.15/-	261.12/6	20.15/-	26.12/6
22 Nov. 1926	57.2/6	65.10/-	312.2/6	29.-/-	33.5/-
20 Juli 1914	61.-/-	6	145.15/-	19.-/-	21:10/-

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

Van de Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt kan geen verbetering gerapporteerd worden, ofschoon de vrachten vast zijn op het peil van de voorlaatste week. Van Montreal werd een tiental booten bevracht. Een handige boot bedong 14 cents basis Antwerpen/Rotterdam, doch de algemeene vracht was 13 cents. Naar „picked ports“ West-Italië werd 18 cents betaald en naar Griekenland 20½ cents. Een kleine boot is gedaan van Montreal naar 3 havens Finland of Zweden tegen 24 cents, optie Denemarken 23 cents. Van

St. John N.B. is per Nov./Dec. 18 cents naar de Middellandsche Zee gedaan, optie belading Northern Range tegen 1 cent minder. De Northern range is waarschijnlijk de meest vaste afdeeling. Per December is op basis van 13 cents bevracht naar Antwerpen/Rotterdam en naar de Middellandsche Zee tegen 17 cents.

De suikervrachtenmarkt van West-Indië is kalm. Een 65/7000 tonner is bevracht van Cuba naar U.K./Continent tegen 16/3.

De North Pacific was de afgelopen week tamelijk levendig. De vraag was meer uitgebreid, speciaal naar tonnage per Dec./Jan. Minstens 6 booten werden bevracht tegen 32/- van Vancouver met volle opties met 6 d. reductie voor Antwerpen of Rotterdam. Per Januari is een 7000 tonner bevracht tegen 31/9 en tegen dit cijfer is verdere tonnage aan de markt. Bij het sluiten van de week was de markt iets kalmer.

Ofschoon van de La Plata minder werd bevracht was de vraag naar tonnage vast, en de vrachten bleven op peil. Bevrachters toonden voornamelijk interesse voor Nov./Dec. tonnage, voor welke positie herhaalde malen 25/- is betaald van boven La Plata. Voor Januari was de markt iets beter en er werd tonnage bevracht tegen cijfers tot 24/6, van boven La Plata havens naar de volle range U.K./Continent.

Van Chili waren slechts weinig definitieve orders aan de markt voor Europa. Een handige boot van 4500 tons werd bevracht per Januari op basis van 28/6 naar Antwerpen, Rotterdam of Hamburg, 29/- twee havens, 29/6 drie havens. In ruimte ging niets om.

De oostelijke afdeelingen bleven onveranderd. De vrachten bleven vast ten gevolge van de geringe hoeveelheid aangeboden tonnage. Van Saigon is een tamelijke vraag naar partijen rijst op basis van 31/6 tot 32/- naar „picked ports“ U.K./Continent voor iedere positie tot Mei/Juni. Van West-Australië werd een 7000 tonner gedaan met liglagen 10 December naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent, inclusief de Levant op basis van 38/3. Ook werd een 6000 tonner bevracht naar Bombay/Karachi/Calcutta, December, tegen 23/9. Britsch-Indië was kalm doch vast. Op deadweight basis werd bevracht van Marmagoa/Bombay/Karachi naar U.K./Continent per Dec./Jan. tegen 24/6.

De Donau bleef zeer kalm. Er is alleen eenige vraag naar tonnage voor Denemarken tegen 19/6 en 20/-, naar gelang van grootte der booten. Ook de Zwarte Zee was kalm. Van Constanza naar Antwerpen/Hamburg range werd 12/- betaald voor November belading.

De Middellandsche Zee was iets levendiger, en in sommige gevallen zijn de vrachten iets beter geworden. Erts betaalde o.m.: La Goulette/Rotterdam 5/-, Algiers/Rotterdam 4/5, Melilla/Jmuiden 6/3, Hornillo/Tyne dock 7/6, Middlesbrough 7/9. Voor fosfaat werd 10/- betaald naar Plymouth, 7/6 naar Vlaardingen en 5/6 naar Nantes.

Van de Golf van Biscaye ging meer om doch tegen iets lagere vrachten. Verscheidene booten werden gedaan van Bilbao naar Rotterdam tegen 5/6. Bilbao/Newport betaalde 6/7½, Glasgow 6/10½, Salta Caballo/Rouaan 6/3.

De houtvrachtenmarkt van Zweden en Finland is zeer kalm en practisch gesproken gaat er niets meer om. De scheepvaart op de Noordelijkste districten is reeds gesloten en het is te verwachten, dat spoedig meerdere zullen volgen.

De uitgaande Engelsche kolenvrachtenmarkt bleef onveranderd. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Rouaan 3/9, Genua 8/3, Alexandrië 10/3, Pernambuco 12/- en van de Oostkust: Helsingfors 6/-, Rouaan 3/9, Genua 7/9, Port-Said 10/-, Las Palmas 9/- en Buenos Aires 12/3.

Amsterdam, 21 November 1927.

RIJNVAART.

Week van 13 t/m. 19 November 1927.

De aanvoeren van zeezijde, hoofdzakelijk erts en hout, waren belangrijker dan de voorafgaande week. De scheepsruimte werd geleidelijk schaarscher, terwijl de vraag toenam. De ertsvrachten liepen dientengevolge op van 50/60 cents met resp. ¼—½ lostijd, tot maximum f 0,80/90. Naar den Bovenrijn werd uitsluitend in daghuur bevracht en wel op basis van 2½ tot 3 cent per ton. Het sleeploon varieerde tusschen het 35 en 50 cent tarief. De waterstand, hoewel vallend, bleef gunstig.

In de Ruhrhavens werd de scheepsruimte eveneens schaarscher. Over het algemeen was de stemming eenigszins vaster. De vrachten bleven echter tot heden ongewijzigd.